

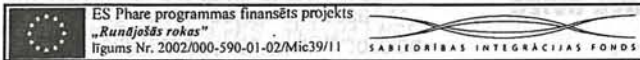
Kopsoli

LATVIJAS NEDZIRDĪGO SAVIENĪBAS IZDEVUMS
2005. gada februāris Nr. 4/5 (877/878)

www.lns.lv

Iznāk no 1954. gada
Cena 30 santīmi

ES projekti darbībā

ES Phare programmas finansēts projekts
„Runājošās rokas”
Līgums Nr. 2002/000-590-01-02/Mic39/11

SABIEDRĪBAS INTEGRĀCIJAS FONDS

Semināri sākušies

ES finansētā projekta «Runājošās rokas» ietvaros sācies jauns realizācijas posms. No 26. februāra līdz 19. martam notiks semināri — konferences visās reģionālajās biedrībās Latvijā.

Tajos padziļināti tiks atklātas nedzirdīgo cilvēku dzīvē pastāvošās problēmas, meklēti to risināšanas ceļi.

Semināru dalībniekiem ir iespēja uzklaut vietējo pašvaldību sociālā dienesta darbinieku priekšlasījumus par paš-

reizējo likumdošanu sociālajā jomā, saņemt atbildes uz saviem jautājumiem, diskutēt un izteikt priekšlikumus situācijas uzlabošanai.

LNS pārstāvji — prezidents un viceprezidente semināra dalībniekus informēs par aktualitātēm un jautājumiem, kurus pašreiz risina savienība, lai uzlabotu nedzirdīgo dzīves kvalitāti.

Semināra mērķis — noskaidrot galvenās problēmas, izvirzīt tēmas tālākai izpētei un izveidot darba grupas risinājumu un ieteikumu izstrādāšanai, lai rosinātu izmaiņas likumdošanā, kas skar būtiskas un svarīgas nedzirdīgo dzīves jomas.

Mana problēma

Daži priekšlikumi

MARTA
VALAINE,
no Rīgas

Mums, nedzirdīgajiem, tagad dzīvot nav viegli. Lielākās grūtības, ka pēc MRU likvidācijas daudzi zaudēja darbu un citu tā vietā atrast nevarēja.

Lai nu kā, lai ar iztikšanu agrāk bija labāk, tomēr vecos laikus atpakaļ vairs negribu, labāk dzīvot savā brīvā valstī.

Tā kā nestrādāju, tad domāju, kā aizpildīt savu brīvo laiku ar noderīgām nodarbībām. Piemēram, bieži apmek-

lēju kultūras centru «Rītausma», kur var iegūt informāciju, piedalīties pasākumos, ekskursijās utt. Tas man patīk, tāpēc man arī radās doma, ka turpmāk Nedzirdīgo dienu vajag rīkot pašu mājās «Rītausmā» — ietaupīsies nauda, kas jāmaksā par telpām citur, un to savukārt varētu izlietot telpu remontā kultūras centrā.

Cik skaistas telpas vērojām Saules akmens ēkā! Moderni iekārtotas, gleznas, zaļumi... Ceru, ka kādreiz tāda būs «Rītausma».

Vēl vajadzētu meklēt iespējas paplašināt nedzirdīgajiem pieeju TV raidījumiem un tieši ar surdotulku palīdzību, jo subtitrus grūti izlasīt un aptvert tāda ātrumā, kā tos raida tagad.

Domāju arī par jauniešiem,

Pirmais seminārs notika 26. februārī Smiltēnē. Nākamie: 5. martā — Kuldīgā, Valmierā, Ventspilī; 6. martā — Liepājā; 12. martā — Pļaviņās, Daugavpilī; 13. martā — Rēzeknē; 19. martā — Rīgā.

Projekta darba grupa apzinājusi ārzemju ekspertus, kuri piedalīsies Latvijas nedzirdīgo forumā maijā.

Piekrīšana saņemta no speciālistiem Somijā, Zviedrijā, Itālijā, Norvēģijā, Austrālijā, Šveicē. Līdztekus viņu lekcijām nodarbības četrās tematiskās grupās vadīs arī vietējie eksperti no valsts un pašvaldību iestādēm, kā arī atbildīgie LNS iestāžu darbinieki. ♦

Materiāli sagatvoti ar ES finansētu atbalstu. Par to saturu pilnībā atbild Latvijas Nedzirdīgo savienība, un tie nekādā ziņā neatspoguļo ES viedokli.

kuri spējīgi mācīties augstskolās. Viņi mums ļoti vajadzīgi, lai nedzirdīgo dzīve kļūtu tik laba kā citās attīstītās valstīs. Jauniešiem, kas studē jānodrošina tulku pakalpojumi, jo nedzirdīgiem tā ir liela uzdrīkstēšanās studēt un pildīt tādas pašas pienākumus un prasības, kādas tās ir augstskolās dzirdīgajiem studentiem.

Mums visiem ļoti laimējies ar LNS prezidentu — A.Pavlina kungu. Viņš ir daudz ko panācis nedzirdīgo dzīves uzlabošanā. Un tas paveikts ar lielu darba mīlestību: redzam viņu vienmēr aizņemtu, ierakušos darbos, darišanās, sarunās ar cilvēkiem. Paldies viņam par to, un lai pietiek gudrības, spēka un veselības arī turpmāk risināt gan šeit minētās, gan citas problēmas nedzirdīgo sabiedrības labā.

Šajā numurā

> 1. lpp. LNS prezidents un viceprezidente ieradīsies visās reģionu biedrībās. Tur notiek konferences.

Kādas problēmas ir mūsu biedru dzīvē? «KS» seko šim jautājumam!

> 2. lpp. Īsziņas vēsti par notikumiem Rīgā un reģionos.

> 3. lpp. LNS un tās Goda biedre Guna Briede dzimšanas gandrīz vienā laikā. Interessants, bagāts mūzs abām, kas pelnījušas svētkus.

> 4. lpp. Mēs esam divi tūkstoši — liels spēks, kas spēj daudz paveikt. LNS statistika bez liekiem vārdiem vēsti par mūsu darbu, grūtībām, sasniegumiem un vājam vietām.

> 5. — 9. lpp. Šogad jūlijā LNS kongresā jāapstiprina jauni statūti. Jūsu uzmanībai to projekts. Iepazīstieties un sutlet savus priekšlikumus!

> 10. lpp. Ielūkosimies «KS» pastā un — jaunumos, ko sola Eiropa.

> 11. lpp. Aug, attīstās, veidojas jauna maiņa, kas pēc gadiem ienāks LNS saimē. Pamati tiek likti skolā — viņu zināšanām, dzīves mākslai, darboties gribai.

> 12. lpp. «Mums bija patīkami būt dzirdīgo sabiedrībā, kur nedzirdīgos neuzskatīja par otrās šķiras cilvēkiem ...» — tā raksta Taņa un Līga.

> 13. lpp. LNSF prezidents Varis Strazdiņš par Olimpiādi Austrālijā.

> 14. lpp. Redakcijas slejā pārdomas par gada sākumu un izmaiņām.

Sveiciens marta jubilāriem!

Nākamais numurs 18. martā

Mana problēma

Bieži valda neziņa par apkārtnotiekošo

INGŪNA
KRAMA,
no Ikšķiles

Ir vairākas būtiskas lietas, kas jārisina valstiskā mērogā, domājot par sabiedrības nedzirdīgo daļu.

Daži piemēri! Dienā, kad pa radio skanēja brīdinājums — nāk orkāns, es mierīgi dēlu sēdināju autobusā, lai brauc uz savu Valmieras skolu. Vienkārši nezināju, ka bērniem nav jāiet uz skolu. Tālāk vēl trakāk — skola sūtīja manu bērnu atpakaļ, kaut arī, izrādījās, viņš bija jāpatur skolā. Paldies Dievam, viss beidzās labi, bet varēja būt visādi.

Otrs — par tulkiem augstskolu un citu mācību iestāžu nedzirdīgajiem studentiem. Man laimējās, bijām savākušies un līdz studiju galam turējāmies kopā grupiņā, tāpēc tulku mums nodrošināja. Bet ko lai dara tie,

kas studē pa 1 — 2 katrs savā izvēlētajā sirdij tikamā, prātam tuvā specialitātē? Vai viņi būtu sliktāki, ka viņiem tulka pakalpojumi nav pieejami? Piemēram, mans vīrs Andis būtu vēlējis kvalificēties savā arodā, bet kā lai to izdara kurš bez tulka?

Trešais — dzīvojam informācijas badā. TV ziņas pavisam apcirtas, ne Panorāma, ne arī kāds cits aktuāls raidījums zīmju valodā tulkots netiek. Tie nedaudzie LNT u.c. subtitri situāciju neuzlabo, jo satur ļoti skopu informāciju, kura tādā «skrejošā» režīmā turklāt grūti uztverama.

Nepieciešama sava avīze

ĒVALDS
ABAKOKS,
no Rīgas

Daudzus gadus esmu domājis par nedzirdīgo avīzi, jo tā ir ļoti nepieciešama mūsu cilvēkiem, kuriem ikdienā trūkst informācijas par visu, kas skar mūsu dzīvi.

ciālās palīdzības dienestam un Cukurfabrikai.

Tā kā klubs atrodas nomātās telpās, tad lielus līdzekļus kapitālremontā nebūtu lietderīgi ieguldīt. Tāpēc joprojām ir problēmas ar telpu apkuri, un ziemā klubā auksti. Būtu vēlams izremontēt arī palīgtelpas un iegādāt mēbeles kantorim, taču tam vēl jāmeklē palīglīdzekļi.

Daudz daiļlasītāju

Raiņa skolā 16. februārī pēc angļu valodas un melogrupas «Alias» vadītājas I. Immures ierosmes un scenārija otro gadu pēc kārtas risinājās 17 jauno daiļlasītāju konkurss. To vadīja I. Immure un I. Kalniņš, bet žūrijā bija gan skolotāji, gan citi skolas audzēkņi, kā arī mūsu dzejnieks Zigmārs Ungurs (viņš par konkursa norisi apsollījis rakstu «KS»). Šoreiz tas bija tematisks — veltīts Raiņa dzejai.

Pirmo vietu žūrija piešķīra Ritai Rotbergai, bet skatītāju simpātiju balvu ieguva Aldis Deksnis.

Mācās zīmju valodu

Zīmju valodas centra kursos šīs valodas pamatus apgūst dažādu profesiju un darbības jomu pārstāvji: medicīnas, sociālās un komunālās sfēras darbinieki, studenti, skolēni.

Tas sākās jau ļoti sen. Atceros, manā jaunībā (ap 1950. gadu) notika kāds seminārs Valmierā, kuru vadīja Jānis Bariss. Tajā piedalījās kā Alūksnes biedrības pārstāvis. Lekcijas lasīja pieaicināti speciālisti no Maskavas un Ļeņingradas. Viņi uzsvēra to, cik tas nepieciešams, lai nedzirdīgajiem būtu savs preses izdevums ar speciālām ziņām viņiem viegli pieejamā veidā.

Pēc tam, cik nācās būt Rīgā un Nedzirdīgo biedrības valdē, vienmēr mēģināju pārliecināt toreizējo priekšsēdētāju, cik tas mums būtu svarīgi — izdot savu avīzi.

Tāpēc biju iepriecināts un gandarīts, ka beidzot 1954. gadā parādījās «Apkārt-raksts» — maza, bet sava nedzirdīgo informācijas lapiņa. Tas bija sākums visam, kas sekoja pēc tam. Arī es kādu laiku esmu bijis korespondents nedzirdīgo izdevumā «Apkārt-raksts». Tam sekoja «Informācijas Biļetens» un «Kopsoli».

Un, lūk, jau pagājuši 50 gadi kopš tā laika! Redaktori mainījušies cits pēc cita, arī mūsu avīze gadu gaitā kļuvusi citāda, bet joprojām mums vajadzīga. Tāpēc par problēmu varētu saukt avīzes saglabāšanu vēl turpmākos gados. Varbūt mēs tomēr varētu tai nosvinēt jauno — 50. dzimšanas dienu, ko oficiāli atzinusi LNS Dome? ♦

Īsziņas

Viss Zemesgrāmatā

Visi nekustamie īpašumi, kas pieder LNS, ir oficiāli noformēti un ierakstīti LR Zemesgrāmatā.

Tās ir ēkas 11 pilsētās un apdzīvotās vietās: Rīgā, Daugavpilī, Rēzeknē, Pļaviņās, Aizkraukles rajonā Aiviekstes pagastā, Smiltēnē, Valmierā, Kuldīgā, Ventspilī, Liepājā, Alūksnē. Tās visas ir ēkas, kuros izvietotas LNS iestādes (klubi, surdocentri, ražošanas platības), kā arī dažas dzīvojamās ēkas, kur dzīvo īrnieki (Daugavpilī, Aiviekstes pagastā, Ventspilī).

Zeme zem ēkām mums iegādāta Daugavpilī (zem MRU) un Pļaviņās. Pārējās vietās ēkas izvietotas uz valsts un privātīpašnieku zemes, kuras iegādāties ir problēma, jo trūkst naudas. Tā, piemēram par zemi, kur izvietots KC «Ritausma», — 3545 m² platībā privātīpašnieks prasa 50 — 60 tūkst. LVL. Tādas naudas šīm vajadzībām LNS rīcībā nav.

Risinās remonts

Liepājas kluba telpās pašlaik risinās kosmētiskais remonts, ko biedri veic paši saviem spēkiem. Finansiāli un ar materiālu palīdzējuši sponsori. Biedrība pateicīga Liepājas rajona pašvaldībai, Liepājas So-

Šādi divu mēnešu kursi ar nodarbībām divreiz nedēļā notiek pavasarī un rudenī. Nākamā grupa paredzēta oktobrī. Mācībām var pieteikties visi interesenti (maksā 30 LVL).

Sveču diena Smiltēnē

Dzintra Herbste

Februāris ir puteņu un Sveču mēnesis. Tanīss un Sveču diena reiz sastrīdējušies. Tanīss lielījies, cik viņš stiprs, bet Sveču diena viņam atbildējusi: «Ja es būtu tavā vietā, es govij teļu vēderā sasaldētu un putras podam neļautu uzvirt...»

Smiltēnes klubā Sveču dienā tikai sveces apgaismoja telpas. Bija sveču izstāde - pirktas, gan pašu lietas. Arī svečturu netrūka — to bija ļoti daudz un dažādi. Ēdām karašinas, maizītes.

Svētā Valentīna dienu atzīmējām, organizējot karnevālu, piemērotas rotaļas un atrakcijas. Galvenās lomas tēlotājas moto bija «Nepārdodu savu sirdi». Atpūtas pēcpusdienā pasēdējām pie pašu līdzpaņemtiem groziņiem.

26.februārī notika biedrības konference (par to citā nr.) un 27. februārī Alūksnes grupas telpās arī karnevāls. Februāris aizvadīts, un marts nāk ar Lieldienām, drīz arī pavasaris pie durvīm, un tad pasākumi būs Balvos, Gulbenē un Jaunpiebalgā. ♦

LNS — 85

Laikabiedres

Šī gada 20. maijā Latvijas Nedzirdīgo savienībai apritēs 85 gadi. Šim notikumam par godu risināsies liels pasākumu komplekss Latvijas nedzirdīgo foruma ietvaros.

Šajā slejā ieskatīsimies LNS vēstures lapās, tiksimies ar cilvēkiem, kuriem bijis zīmīgs ieguldījums LNS vēstures veidošanā. Šo cilvēku vidū ir arī 39 LNS Goda biedri.

Šoreiz stāstām par LNS Goda biedri GUNU BRIEDI (*attēlā*). Tikai vienu gadu pirms viņas dzima LNS — tāpat abas ir laikabiedres.

Gunas kundze mūža lielāko un aktīvāko daļu aizvadījusi Rīgā, bet tagad jau vairāk nekā desmit gadus dzīvo Kuldīgas pusē. Te biedru saimē piedalījiesie daudz pasākumos, kur skaisti nosvinētas arī vairākas dzīves jubilejas.

Arī šogad 1. februārī Guna saņēma biedru siltos vēlējumus un kopā ar viņiem pakavējās atmiņās par savu dzīves gājumu.

Vairāk nekā trīsdesmit gadus

Visu darba mūžu Guna nostrādājusi Rīgas MRU, būdama teicama šūšanas nozares speciāliste. Caur viņas čaklajām rokām, vērigajām acīm un jūtīgo sirdi daudzu gadu gaitā slīdējuši neskaitāmu šūšanas izstrādājumu vērtējumi. Guna bija šūšanas iecirkņa tehniskā kontroliere un, pateicoties viņas darbam, šuvēju produkcijai bija teicama kvalitāte un atsauce pircēju vidū.

Ar pilnu sparū teātrī

Tā var teikt par viņas nodzīvoto dzīvi. Dienā darbs, bet vakaros — teātra pasaule. Tā valdzināja un sauca, un piesaistīja skatuves dēļiem uz mūžu.

Gunai no dabas ir dots paties šarms, skaistums un ele-

gance, tāpēc netrūka skaistu lomu, skatītāju mīlestības un jauno aktieru pateicības, kurus viņa prasmīgi ievadīja grūtājā, bet pievilcīgajā skatuves mākslā. Un cik daudz skatītāju aplausu viņa par savām izteiksmīgi izpildītām lomām saņēma viesizrādēs gan Latvijā, gan ārzemēs!

Dzīvesprieks, aktīva līdzdalība un interese par visu, kas notiek apkārt darbā, biedrībā, sabiedrībā lika meklēt arvien jaunus darbošanās un aizrautības veidus. Un šī rakstura iezīme pie viņas pievilka cilvēkus.

Visu cieņu zīmju valodai

Guna daudz enerģijas, zināšanu un sava laika vēltījusi latviešu zīmju valodas kopšanai. Viņa sekoja līdz aktieru un zīmju runas mākslai, lai tā būtu pareiza un izteiksmīga.

Guna Briede bija «modele» unikālā darbā — pirmās nedzirdīgo zīmju valodas vārdnīcas Latvijā sagatavošanā, kur viņas attēlotās zīmes fiksētas fotogrāfijās. Lai taptu šis nozīmīgais, apjomīgais darbs, fotoaparātam bija jāzibsnī tūkstošiem reižu un tikpat reižu Guna cēla savas rokas kādam žestam (grāmatā ievietoti 1627 fotoattēli un 2260 vārdu apraksti).

Tas reizēm bija grūti un nogurdinoši — vēl un vēlreiz atkārtot vienu un to pašu, lai taptu skaidra un nepārprotami parādīta zīme. Un rezultāts ir lielisks — mūsu labākie tulki,

zīmju valodas speciālisti apgalvo, ka šī grāmata viņiem joprojām ir lielisks palīgs savu prasmju pilnveidošanā.

Citas aizraušanās

Guna Briede bija to pirmo drosmīgo nedzirdīgo kursantu grupā, kas oficiāli ieguva auto vadīšanas tiesības. Viņa bija arī pirmo skaitā, kas devās tūrisma braucienos un pabija daudzās ārvalstīs. Ar Guna kopā vienmēr ineteresanti un jautri. Viņa prot no sirds priecāties, parunāties, palīdzēt. Bet atlaides ne sev, ne citiem nav devisi — tāda bija darbā, sabiedrībā, ģimenē: precīza, taisnīga, prasīga.

Visu mūžu mūsu saimē — strādājot, citus priecējot ar savu mākslu, sirsniņu vārdu, smaidu. Arī šodien Guna smaida mums

pretī no daudzām jo daudzām fotogrāfijām nedzirdīgo runas žestu vārdnīcā, LNS muzeja fotoalbūmos par teātru izrādēm un arī tad, kad ierodas uz pasākumiem savā tagadējā biedrībā — Kuldīgā.

Gunas stāsts

«Arī šogad Kuldīgas biedru pulkā atzīmēju savu 84. dzimšanas dienu. Daudzi man lūdza pastāstīt par savu dzīvi. Kuldīgā jutos ļoti labi, jo mani tuvinieki ir Rīgā. Bet ciemos bieži atnāk biedri — Gunta Jurševska, Zinaida Cīrule u.c. Kājas vairs tā neklausā kā jaunībā, tāpēc esmu pateicīga Sandrim Liepiņam, kas mani vienmēr aizved uz kluba pasākumiem.

Vēl tagad atceros, cik jauki nosvinējām klubiņā 80 gadu jubileju. Skaistākie mirkli mūžā!

Brīvajā laikā aizrautīgi lasu grāmatas, žurnālus, ar ko apgādā Laima Karlštrēma. Viņa vienmēr apjautājas, kā jūtos, vai man ko nevajag. Liels palīdzes viņai un visiem biedriem: Visiem, visiem un it sevišķi maniem vecajiem draugiem no darba un teātra laikiem vēlu labu veselību, možu garu, labu dzīvi. ♦

levēribai

Darba piedāvājums

Vajadzīgas apkopējas darbam Jelgavā — lielveikalā «Citymarket» dienas un nakts maiņā. Tālrunis uzziņām: 7333850, 9644434 Nora, var pieteikties: SIA «Tirība» Rīgā, Antonijas ielā 4 — 2.

Dāvana

Ja mūsu lasītāju vidū ir kāds liels krustvārdu mīklu cienītājs, lūdzam atsaukties.

Jums adresēsīm žurnāla «Mezģls» abonementu 2005. gadam.

P.S. Pieteikumu ar savu adresi un «KS» pasūtījuma kviti 2005. gadam sūtiet uz redakciju.

Sēru vēstis

† OSVALDS ĢĒRMANIS

1915. 27.IX — 2005. 23.I

† ALDIS VĀRPIŅŠ

1938. 12. V — 2005. 29. I

† IGNATS OSTROVSKIS

1930. 1. I — 2005. 1. II

Rīgas biedrība

†

Dzīve tik strauji kā pavediens ris, Pēkšņi viens mirklis — zaudēts viss.

Gaida, skumjās esam kopā ar tevi, no vīra atvadoties.

Regīna, Feodose

†

Ne koks zina, kad vētrā tas lūzīs, Ne cilvēka sirds, kad pukstēt stās.

Skumstam, mūžības ceļā pavadot Tukuma nedzirdīgo grupas bijušo ilggadīgo priekšsēdētāju OSVALDU ĢĒRMANI.

Tukumnieki

†

Ir tumsas nodzēsusi silto liesmu, Ir grūti aptvert to, cik zudums liels.

Izsakām dziļu līdzjūtību Ostrovsku ģimenei, vīru, tēti un vectētiņu Ignatu mūžībā aizvadot.

Ev. lut. Rīgas nedzirdīgo draudze

LNS valdes sēdē

Pie divtūkstoš biedru

LNS ir viena no lielākajām un vecākajām biedru organizācijām Latvijā — uz 2005. gada 1. janvāri LNS uzskaitē bija 1809 biedri.

No tiem Rīgā dzīvo visvairāk 1109, Daugavpilī, Rēzeknē, Valmierā 100 — 140. Mūsu mazākās biedrības ir Ventspils (42) un Kuldīga (55).

Šādus statistikas datus apsprieda LNS valde savā 16. februāra sēdē. Tie liecina arī par citiem interesantiem faktiem. Piemēram, pilsētās dzīvo lielākā daļa biedru (84%), visvairāk biedru ir vecumā no 31 gada līdz pensijas vecumam (53%).

Par darbu

Īpaša uzskaites sadaļa veltīta darba jautājumam. Visvairāk bezdarbnieku ir Smiltene pusē (85%), Ventspilī un Kuldīgā (pie 70%). Izrādās, ka visumā veiksmīgi iekārtojušies darbā rēzeknieši (bez darba 24%) un valmierieši (bez darba 35%). Rīgā, kur ir salīdzinoši lielākas iespējas atrast darbu, strādā tomēr tikai ap 60% mūsu biedru.

Par izglītību

Pārsteidzoši ir arī tas, ka izglītības līmenis nelīdzsvaro nodarbinātību. Te gan jāatceras, ka cilvēki bieži vien dzīvo, strādā un ir uzskaitē dažādās vietās, tāpēc salīdzinājumi nevar būt pilnīgi objektīvi.

Pamazām aug nedzirdīgo cilvēku skaits ar augstāko izglītību: Valmierā (3%), Rīgā (2,7%), Smiltene (2%), Kuldīgā (1,8%), Pļaviņās (1,3%). To pašu var teikt par vidējo izglītību: Kuldīgā (45,5%), Rīgā (32,6%), Ventspilī un Pļaviņās (26,2%).

Tomēr apmēram pusei mūsu biedru ir nepilna vidējā izglītība, bet piektai daļai — nepabeigta pamata izglītība. Šajā virzienā vēl daudz darāmā ikvienam, sevišķi jauniem cilvēkiem.

Par biedru nomaksu

Izrādās, daudzi grib būt LNS biedri un nemaksāt biedru naudu, kas ir viens no pirmajiem pienākumiem. Un tādu cilvēku visvairāk Pļaviņās — tur šo pienākumu nav izpildījuši vairāk nekā puse no visiem! Turpat trešā daļa izvairījušies no maksājumiem arī Smiltene, Liepājā, Ventspilī. Visčaklākie bijuši kuldīdznieki (nomaksājuši 96,4%), valmierieši (89%), rēzeknieši (88%). Valde uzdeva biedrībās izanalizēt, kāpēc ļaudis nemaksā biedru naudu, un atgādināt viņiem par šo pienākumu.

Par paveikto darbu — atzinība

LNS viceprezidente M. Piterniece snieža valdei pārskatu par biedrību veikumu sociālās rehabilitācijas un kultūrmasu darbā. Kopsavilkums par 2004. gadu liecina, ka paveikts tiešām daudz, atzīmēja LNS prezidents. Notikuši 1836 dažādi pasākumi, kurus apmeklējuši vairāk nekā

34 tūkstoši interesentu.

Iecienītāko pasākumu vidū ir jau tradicionālie preses apskati un informācijas par nedzirdīgo dzīvi, tematiskie un atpūtas sarīkojumi, kā arī koncerti un izrādes. Visos klubos notiek video demonstrējumi, bet tikai KC «Rītausma» joprojām turpina iecienīto filmu surdotulkošanu.

Tematisko pasākumu vidū vislielākā cieņā ir tautas paražu un sadzīves tradīciju apspēle, pensionāru saieti, bet visai maz kaut kas tiek rīkots bērniem un it īpaši jauniešiem. Raisījās neliela domu apmaiņa par to, ko darīt. Ne reizi jau izdarīts secinājums — vairāk jāriko kopīgi pasākumi visa gadagājuma cilvēkiem, tādi, kas vienlīdz interesētu vecus un jaunus, mazus un lielus.

Atskaites dati liecina, ka pasākumu skaits 2004. gadā nedaudz audzis, taču tas panākts tikai ar dažu kultūras iestāžu pūliņiem («Rītausma», Kuldīga, Daugavpils). Vairākās samazinājies gan pasākumu, gan apmeklētāju skaits (Pļaviņas, Smiltene, Ventspils, Rēzekne).

Valde lēma: izteikt atzinību Kuldīgas priekšsēdētājam Laimai Karlštrēmai par pasākumu un apmeklētāju skaita pieaugumu. *Ilze Kopmane*

Mūsu ļaudis.
I. Kopmanes foto

Ziedojumu un dāvinājumu pārskats par 2004. gadu Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas invalīdu biedrība

Reģistrācijas nr. 000803006

I. Atlikumi pārskata gada sākumā Ls 452.00

II. Pārskata gadā saņemto ziedojumu un dāvinājumu kopsumma Ls 4578.25

1. Latvijas republikā reģistrētās juridiskās personas		Ls 4546.25
A/S «Recipe Plus»	LV - 40003234547	Ls 2063.39
A/S «Olainfarm»	LV - 40003007246	Ls 701.46
SIA «Aniss»	LV - 40103098468	Ls 161.62
SIA «Klipman Saule»	LV - 40003323493	Ls 113.50
SIA «DIIK»	LV - 40003070955	Ls 31.16
SIA «Stendera ziepju fabrika»	LV - 40003563248	Ls 1475.12
2. Ārvalstu juridiskās personas		—
3. Fiziskās personas (rezidenti)		—
4. Fiziskās personas (nerezidenti)		—
5. Anonīmi (nezināmi) ziedotāji un dāvinātāji		Ls 32.00

6. Citi ziedotāji —

III. Ziedojumu un dāvinājumu izlietojuma kopsumma Ls 4706.25

1. Neierobežotai lietošanai paredzēto ziedojumu un dāvinājumu izlietojums Ls 4706.25

1.1. Naudas ziedojumi		Ls 32.00
1.1.1. Kancelejas preču iegāde		Ls 22.20
1.1.2. Zemesgrāmatas nodeva		Ls 980.00
1.2. Mantiskie ziedojumi		Ls 4674.25
1.2.1. Bez maksas zāļu izsniegšana RLIB biedriem		Ls 3004.44
1.2.2. Ziedoto segu un pļedu izsniegšana invalīdiem		Ls 113.50
1.2.3. Ziemassvētku dāvanas RLIB biedriem		Ls 1556.31

1.3. Ierobežotai lietošanai paredzēto ziedojumu un dāvinājumu izlietojums —

1.4. Noteiktam mērķim paredzēto ziedojumu un dāvinājumu izlietojums —

IV. Atlikumi pārskata gada beigās (medikamenti) Ls 324.00

RLIB valdes priekšsēdētāja: Irīna Indāne (apmaksāta publikācija)

Projekts LATVIJAS NEDZIRDĪGO SAVIENĪBAS STATŪTI

Jaunā redakcija — 2005

1.nodaļa

VISPĀRĪGIE NOTEIKUMI

1.1. Biedrības nosaukums ir „Latvijas Nedzirdīgo savienība” (turpmāk tekstā — LNS). LNS ir brīvprātīga personu apvienība, kas darbojas, lai sekmētu personu ar dzirdes traucējumiem izglītības, darba, kultūras, rehabilitācijas u.c. vajadzību apmierināšanu.

1.2. LNS nosaukums angļu valodā ir LATVIAN ASSOCIATION OF THE DEAF.

1.3. LNS ir 1920.gada 19.maijā dibinātās pirmās Latvijas nedzirdīgo organizācijas pēctece.

1.4. LNS darbojas saskaņā ar spēkā esošo Latvijas Republikas likumdošanu, LNS statūtiem, Pasaules nedzirdīgo federācijas statūtiem, Eiropas Nedzirdīgo savienības statūtiem.

1.5. LNS ir juridiska persona — tai ir pilna civilā tiesīspēja un rīcīspēja — tai ir tiesības savā vārdā un uz īpaša pilnvarojuma pamata trešo personu vārdā slēgt līgumus un kārtot citus darījumus ar fiziskām un juridiskām personām, iegūt un atsavināt mantu un iegūt tiesības un uzņemt pienākumus, būt prasītājam un atbildētājam tiesā vai šķīrējtiesā. Tā patstāvīgi veido savu iekšējo organizatorisko struktūru.

1.6. LNS ir zīmogs ar tās nosaukumu, sava simbolika, karogs un savī norēķinu konti un citi konti.

1.7. LNS atbild par savām saistībām ar visu tai piederošo mantu.

1.8. LNS ir Pasaules nedzirdīgo federācijas locekle kopš 1992.gada 27.apriļa, kā arī piedalās citu starptautisko organizāciju darbībā.

1.9. LNS biedru sazināšanās valoda ir latviešu nedzirdīgo zīmju valoda.

1.10. LNS svētku diena ir Pasaules nedzirdīgo diena, kas atzīmējama septembra mēneša ceturtajā svētdienā.

2.nodaļam

DARBĪBAS MĒRĶI UN UZDEVUMI

2.1. LNS galvenie mērķi ir nodrošināt sabiedrisko labumu Latvijas sociāli mazaizsargātai grupai — personām ar dzirdes traucējumiem:

2.1.1. sekmēt personu ar dzirdes traucējumiem iekļaušanos sabiedrībā;

2.1.2. panākt sabiedrības sapratni un atsaucību personu ar dzirdes traucējumiem problēmu risināšanā.

2.2. Statūtos noteikto mērķu realizācijai LNS veic šādus uzdevumus:

2.2.1. apzina un reģistrē Latvijas Republikā patstāvīgi dzīvojošās personas ar dzirdes traucējumiem un iesaista minētās personas par biedriem LNS;

2.2.2. rūpējas par Latvijā dzīvojošu personu ar dzirdes traucējumiem sociālo rehabilitāciju, lai nodrošinātu viņu integrēšanos sabiedrībā;

2.2.3. rūpējas par valsts un pašvaldību atbalstu Latvijā dzīvojošu personu ar dzirdes traucējumiem materiālo, sadzīves un kultūras vajadzību apmierināšanai, izglītības līmeņa paaugstināšanai, veselības aizsardzībai un rehabilitācijai;

2.2.4. rūpējas par Latvijā dzīvojošu personu ar dzirdes traucējumiem cilvēktiesību un indivīda tiesību aizsardzības veicināšanu, to iesaistīšanu pilsoniskās sabiedrības aktivitātēs.

2.3. Lai veiktu tai noteiktos uzdevumus, LNS:

2.3.1. izveido reģionālās biedrības, kultūras un atpūtas centrus, izdod informatīvos izdevumus;

2.3.2. veic komercdarbību, dibina komercsabiedrības (uzņēmumus), iegādājas daļas vai akcijas komercsabiedrībās (uzņēmumos);

2.3.3. sniedz palīdzību izglītības iegūšanai un izglītības līmeņa celšanai;

2.3.4. nodrošina dažādus atpūtas un brīvā laika pavadīšanas pasākumus;

2.3.5. sadarbojas ar citām sabiedriskajām organizācijām;

2.3.6. izstrādā un iesniedz ierosinājumus un priekšlikumus valsts un pašvaldību iestādēs, kā arī likumdošanas instancēs, lai uzlabotu dzirdes invalīdu sociālo apkalpošanu.

3.nodaļa

BIEDRU IESTĀŠANĀS LNS, IZSTĀŠANĀS UN IZSLĒGŠANA

3.1. LNS var iestāties jebkura rīcīspējīga fiziska un juridiska persona vai tiesīspējīga personālsabiedrība, kas atzīst LNS statūtus, iesniedzot noteiktas formas rakstisku iesniegumu.

Pieteikuma formu un tam klāt pievienojamo dokumentu sarakstu nosaka LNS valde.

3.2. Lēmumu par biedra uzņemšanu LNS pieņem reģionālās biedrības valde.

Uz sēdi, kurā izskata pieteicēja lūgumu, ir jāauzicina pats pieteicējs un jādod viņam vārds sava viedokļa paušanai.

Pieteicēja neierašanās nav šķērslis lēmuma pieņemšanai.

Reģionālās biedrības valdei motivēts lēmums rakstveidā jāpaziņo pieteicējam nedēļas laikā no tā pieņemšanas brīža.

3.3. Reģionālās biedrības valdes noraidīto lēmumu pieteicējs rakstveidā var pārsūdzēt LNS valdei.

Ja LNS valde noraida pieteicēja lūgumu, pieteicējs nav uzņemts par LNS biedru un viņš var iesniegt atkārtotu pieteikumu ne ātrāk kā pēc gada termiņa izbeigšanās.

3.4. Biedrs jebkurā laikā var izstāties no LNS, iesniedzot rakstveida paziņojumu reģionālajai biedrībai, kuras uzskaitē viņš sastāv.

3.5. Biedru var izslēgt no LNS ar reģionālās biedrības lēmumu, ja:

3.5.1. biedrs vairāk kā 3 gadus nav nomaksājis biedra naudu;

3.5.2. biedrs nepilda LNS institūciju lēmumus;

3.5.3. biedrs nepilda savus pienākumus un uzņemtās saistības;

3.5.4. biedrs veic citu darbību, kas pretrunā ar šajos statūtos noteikto vai nodara būtisku kaitējumu LNS.

3.6. Jautājumu par LNS biedra izslēgšanu izskata reģionālās biedrības valde, uzaicinot izslēdzamo biedru un dodot viņam vārdu sava viedokļa paušanai. Izslēdzamā biedra neierašanās nav šķērslis reģionālās biedrības valdes lēmuma pieņemšanai.

Reģionālās biedrības valdei lēmums par biedra izslēgšanu no LNS un šā lēmuma motivācija jāpaziņo rakstveidā izslēdzamajam biedram piecu (5) dienu laikā no tā pieņemšanas brīža.

3.7. Reģionālās biedrības valdes lēmumu par izslēgšanu biedrs var viena mēneša laikā pārsūdzēt LNS valdē. Ja arī LNS valde pieņem lēmumu par biedra izslēgšanu, biedram ir tiesības prasīt jautājuma izskatīšanu Biedru sapulcē.

3.8. LNS ved savu biedru reģistru. Informācija par LNS biedriem pieejama tikai LNS biedriem, kā arī kontrolējošām un tiesībaizsardzības institūcijām.

4.nodaļa

BIEDRU TIESĪBAS UN PIENĀKUMI

- 4.1. LNS biedriem ir tiesības:
- 4.1.1. vēlēt LNS institūcijas un tikt ievēlētiem tajās, ja biedrs ir nómaksājais biedru naudu;
  - 4.1.2. piedalīties LNS darbībā, izteikt savus priekšlikumus, aizstāvēt savu viedokli un brīvi kritizēt tās institūciju darbību;
  - 4.1.3. piedalīties LNS pārvaldes institūciju sēdēs ar vērotāja tiesībām;
  - 4.1.4. iepazīties ar LNS pārvaldes institūciju sēžu protokoliem un to amatpersonu pieņemtajiem lēmumiem un rīkojumiem;
  - 4.1.5. LNS ietvaros veidot interešu grupas un piedalīties LNS organizētajos pasākumos;
  - 4.1.6. iepazīties ar gada pārskatu.
- 4.2. LNS biedru pienākumi ir:
- 4.2.1. godprātīgi ievērot LNS statūtu prasības un izpildīt LNS pārvaldes institūciju lēmumus un rīkojumus;
  - 4.2.2. sastāvēt tikai vienā LNS reģionālajā biedrībā;
  - 4.2.3. maksāt iestāšanās un biedru naudu. sistematiska biedra naudas nemaksāšana uzskatāma par biedra vēlēšanos izstāties no LNS;
  - 4.2.4. ar savu aktīvu līdzdarbību atbalstīt LNS mērķu un uzdevumu realizēšanu;
  - 4.2.5. rūpēties par LNS prestižu un tradīcijām, cienīt citu biedru viedokli;
  - 4.2.6. saudzēt un vairo LNS īpašumu.
- 4.3. Par aktīvu darbību un ieguldījumu LNS darbā tās biedriem var piemērot morālās un materiālās stimulēšanas līdzekļus.
- 4.4. Izstājušos un izslēgto biedru biedra nauda un iestāšanās nauda netiek atmaksāta.
- 4.5. LNS biedri, kuri dzīvo pansionātos, un LNS Goda biedri ir atbrīvoti no biedru maksas kārošanas.
- 4.6. LNS biedri neatbild par LNS saistībām, LNS neatbild par biedru saistībām.
- 4.7. Saistības biedram var noteikt ar reģionālās biedrības valdes lēmumu – tikai tiem biedriem, kas ir attiecīgās reģionālās biedrības biedri, vai ar LNS valdes lēmumu. Nosakot biedram saistības, kas atšķiras no citu biedru saistībām, nepieciešama šā biedra piekrišana.

5.nodaļa

LNS ORGANIZATORISKĀ STRUKTŪRA

- 5.1. Augstākā LNS pārvaldes institūcija ir Biedru sapulce. Biedru sapulces pienākumus pilnā apjomā pilda no biedru kopskaita ievēlēta pārstāvju — rīcībbspējīgu fizisku personu sapulce — kongress. Visiem LNS biedriem ir tiesības piedalīties pārstāvju vēlēšanās. Pārstāvības normu, pārstāvju izvirzīšanas un ievēlēšanas kārtību nosaka LNS valde.
- 5.2. LNS prezidents, viceprezidents(i) un LNS revīzijas komisijas priekšsēdētājs vai viņu vietas izpildītāji ir kongresa delegāti ar balsstiesībām.
- 5.3. LNS centrālās pārvaldes institūcijas ir pārstāvju sapulce – kongress un LNS valde, kuru statūtos noteiktā kārtībā ievēl LNS kongress.
- 5.4. Ar LNS valdes lēmumu var tikt izveidotas reģionālās (teritoriālās) biedrības, kuru darbību, tiesības un pienākumus, kā arī attiecības ar LNS regulē šie statūti un reģionālās biedrības nolikums, kuru apstiprina LNS valde.
- 5.5. Ar LNS valdes lēmumu var tikt izveidotas LNS darbības nodrošināšanai nepieciešamās struktūrvienības, kuru darbību, tiesības un pienākumus, kā arī attiecības ar LNS regulē struktūrvienības nolikums, kuru apstiprina valde.
- 5.6. LNS struktūrvienības nav juridiskas personas, tām nav

civiltiesiskās tiesībaspējas un rīcībaspējas — tās nevar savā vārdā slēgt līgumus un kārtot citus darījumus ar fiziskām un juridiskām personām, iegūt un atsavināt mantu un iegūt tiesības un uzņemties pienākumus, kā arī būt prasītājas un atbildētājas tiesā un šķīrējtiesā.

6. nodaļa

KONGRESS

- 6.1. Kongress ir augstākā LNS pārvaldes institūcija, ko sasauc valde reizi 4 gados.
- 6.2. Ārkārtējo kongresu valde var sasaukt:
- 6.2.1. ja tā sasaukšana nepieciešama LNS interesēs;
  - 6.2.2. ja to rakstveidā, norādot sasaukšanas iemeslu, pieprasa ne mazāk kā viena desmitā daļa biedru — nekavējoties (bez vainojamas vilcināšanās). Ja valde nesasauc kongresu, biedri, kuri prasa sapulces sasaukšanu, var patstāvīgi sasaukt kongresu, ievērojot noteikto kongresa sasaukšanas kārtību.
- 6.3. Kongresa darba kārtību un tajā izskatāmos ziņojumus un lēmumu projektus kongresa delegātiem jāsaņem ne vēlāk kā 1 mēnesi pirms sēdes.
- 6.4. Kongresa delegāti priekšlikumus par saņemtajiem lēmuma projektiem iesniedz LNS valdei ne vēlāk kā 2 nedēļas pirms kongresa sākuma.
- 6.5. Kongress ir tiesīgs, ja tajā piedalās ne mazāk kā 2/3 ievēlēto delegātu.
- 6.6. Delegāti kongresā var piedalīties tikai personīgi.
- 6.7. Katram delegātam kongresā ir viena balss. Delegātam nav balsstiesību, ja kongress lemj par darījuma noslēgšanu ar šo biedru vai prasības celšanu vai lietas izbeigšanu pret šo biedru.
- 6.8. Ja kongresam nav tiesību pieņemt lēmumus sakarā ar kvoruma trūkumu, valde ne vēlāk kā pēc trim nedēļām no jauna sasauc kongresu ar tādu pašu darba kārtību. Sasauktais kongress ir tiesīgs pieņemt lēmumus neatkarīgi no klātesošo delegātu skaita, bet tikai tādā gadījumā, ja kongresā piedalās vismaz divi delegāti.
- 6.9. Ja, sasaucot kongresu, ir pārkāpti likuma vai statūtu noteikumi par kongresa sasaukšanas kārtību un termiņiem, kongress nav tiesīgs pieņemt lēmumus, izņemot gadījumus, kad kongresā piedalās visi biedri.
- 6.10. Kongresu vada valdes priekšsēdētājs, ja biedri neievēl citu kongresa vadītāju. Kongresa gaita tiek protokolēta. Protokolu paraksta sapulces vadītājs un protokolists.
- 6.11. Kongress notiek atklāti, ja motivētu lēmumu par citādu kongresa norises kārtību nepieņem kongress.
- 6.12. Visus lēmumus kongress pieņem, ja par tiem nobalso vairāk nekā puse klātesošo delegātu.
- 6.13. Kongress:
- 6.13.1. noklausās un apstiprina valdes un revidenta pārskatus par darbības programmas ieviešanu vai konkrētiem tās ieviešanas jautājumiem, to skaitā gada pārskatus, un pieņem lēmumus;
  - 6.13.2. pieņem LNS darbības programmu, kas ietver darbības mērķus noteiktam periodam;
  - 6.13.3. atklāti balsojot, pieņem LNS statūtus un, ja nepieciešams, izdara tajos izmaiņas. Statūtu grozījumi stājas spēkā ar to pieņemšanas brīdi, bet attiecībā uz trešajām personām — tikai pēc statūtu grozījumu reģistrēšanas reģistrā;
  - 6.13.4. ievēl no delegātu vidus un atsauc LNS valdes priekšsēdētāju — LNS prezidentu ar vismaz 5 gadu LNS biedra stāžu un latviešu zīmju valodas prasmi:
    - a) atklāti balsojot, ja izvirzīts tikai viens kandidāts;
    - b) aizklāti balsojot, ja izvirzīti vairāki kandidāti;
  - 6.13.5. ievēl un atsauc LNS valdi, kuras locekļu kandidatūras iesaka LNS prezidents. Valdē jābūt pārstāvjiem no vismaz 2

reģionālajam biedrībām. Balsošanas veidu nosaka uz vietas. Valdes locekļus var atsaukt tikai tad, ja tam ir svarīgs iemesls. Par šādu iemeslu uzskatāma pienākumu neizpilde vai nepienācīga izpilde, nespēja vadīt LNS, kaitējuma nodarīšana LNS vai kādam no tās biedriem, kā arī vispārēju ētikas normu pārkāpšana;

6.13.6. kontrolē citu pārvaldes institūciju darbību, uzrauga darbības programmas, budžeta un būtiskāko lēmumu izpildi;

6.13.7. ievēl un atsauc Revīzijas komisiju. Balsošanas veidu nosaka uz vietas;

6.13.8. pieņem lēmumu par LNS darbības izbeigšanu, turpināšanu vai reorganizāciju.

6.14. Kongresam nav tiesības pieņemt tādus lēmumus, kas ietilpst LNS valdes un citu statūtos paredzēto institūciju kompetencē.

6.15. Tiesa, pamatojoties uz LNS biedra, valdes locekļa, revidenta pieteikumu, var atzīt kongresa lēmumu par spēkā neesošu, ja šāds lēmums vai tā pieņemšanas procedūra ir pretrunā ar likumu vai statūtiem vai ir pieļauti būtiski pārkāpumi kongresa sasaukšanā vai lēmuma pieņemšanā. Prasību var celt triju mēnešu laikā no dienas, kad attiecīgā persona uzzināja vai tai vajadzēja uzzināt par kongresa lēmumu, bet ne vēlāk par gadu no lēmuma pieņemšanas dienas.

7. nodaļa

VALDE

7.1. LNS pārvaldes institūcija ir valde, kas vada un pārstāv LNS.

7.2. Valde sastāv no pieciem valdes locekļiem – fiziskām, rīcībspējīgām personām, ieskaitot prezidentu.

7.3. Valdes locekļi no sava vidus ievēl viceprezidentu (us).

7.4. Valdes darbu organizē LNS prezidents. LNS prezidenta prombūtnes gadījumā valdes darbu organizē LNS viceprezidents (i). LNS prezidents un viceprezidents (i) ir tiesīgi pārstāvēt LNS atsevišķi.

7.5. Valdes loceklim ir tiesības pārstāvēt LNS tikai kopīgi ar vismaz vienu no valdes locekļiem.

7.6. Valdes loceklis par savu pienākumu pildīšanu var saņemt atlīdzību, tās apmēru un izmaksas kārtību nosaka valde.

7.7. Valdes loceklim ir tiesības uz tādu izdevumu segšanu, kuri radušies viņa pienākumu izpildes gaitā.

7.8. Valdes sēdes sasaukamas ne retāk kā vienu reizi 3 mēnešos un tās ir pilntiesīgas, ja piedalās vairāk nekā puse locekļu.

7.9. Visus jautājumus valde izlemj, atklāti balsojot, ar vienkāršu balsu vairākumu. Balsim līdzīgi daloties, izšķirošā ir sēdes vadītāja balsis.

7.10. Valde ir tiesīga pieņemt lēmumus bez sēdes sasaukšanas, ja visi valdes locekļi rakstveidā nobalso par lēmuma pieņemšanu.

7.11. Valdes sēdes tiek protokolētas. Protokolā obligāti ieraksta pieņemtos lēmumus, norādot katra valdes locekļa balsojumu „par” vai „pret” par katru lēmumu.

7.12. Valde:

7.12.1. nodrošina Kongresā apstiprinātās LNS darbības programmas izpildi — apstiprina politikas, darbības procesus, ierosina izmaiņu veikšanu programmā, ieviešanas plānus;

7.12.2. apstiprina LNS organizatorisko struktūru, ņemot vērā likumdošanas un statūtu prasības;

7.12.3. apstiprina algoto darbinieku skaitu, viņu tiesības un pienākumus;

7.12.4. veido LNS reģionālās biedrības, apstiprina to nolikumus un reģionālo biedrību sapulcēs ievēlētos vadītājus;

7.12.5. veido citas LNS struktūrvienības, apstiprina to nolikumus un ieeļ to vadītājus;

7.12.6. dibina komercsabiedrības (uzņēmumus), iegādājas daļas vai akcijas komercsabiedrībās (uzņēmumos);

7.12.7. apstiprina LNS interešu pārstāvjus (pilnvarniekus) komercsabiedrībās (uzņēmumos);

7.12.8. koordinē reģionālo biedrību darbu;

7.12.9. apspriež pilnvarnieku komercsabiedrībās (uzņēmumos) un struktūrvienību vadītāju pārskatus un pieņem par tiem lēmumus;

7.12.10. atceļ LNS struktūrvienību lēmumus, ja tie ir pretrunā ar LNS statūtiem, vai struktūrvienības nolikumu;

7.12.11. pieņem lēmumus par īpašuma (pamatlīdzekļu) atsavināšanu un pārdošanu;

7.12.12. apstiprina vienotu LNS zīmogu, spiedogus, biedra karšu un citu dokumentu paraugus;

7.12.13. sagatavo gada pārskatu un apstiprina LNS budžetu;

7.12.14. organizē LNS grāmatvedības uzskaiti saskaņā ar normatīvajiem aktiem;

7.12.15. pilnvaro LNS pārstāvjus piedalīties vietējo un starptautisko organizāciju darbā;

7.12.16. nosaka pārstāvniecības normas uz LNS kongresu;

7.12.17. nosaka iestāšanās un biedru naudas apmērus, maksāšanas kārtību.

7.12.18. nodrošina biedrības biedrus ar nepieciešamajām ziņām un dokumentiem, kas attiecas uz biedrības darbību, kā arī sagatavo attiecīgu pārskatu pēc viņu pieprasījuma;

7.12.19. valdes locekļiem ir pienākums sniegt revīzijas institūcijai visas revīzijas veikšanai nepieciešamās ziņas un dokumentus;

7.12.20. pēc pārskata gada beigām sagatavo biedrības gada pārskatu saskaņā ar likumu "Par grāmatvedību" un citiem normatīvajiem aktiem;

7.12.21. apspriež un izlemj citus ar LNS pārvaldi saistītos jautājumus, kas nav ekskluzīvā Kongresa kompetencē.

8. nodaļa

REĢIONĀLĀS BIEDRĪBAS

8.1. LNS reģionālās biedrības dibināmas ar LNS valdes lēmumu, ja ir izpildīti LNS valdes noteiktie kritēriji un ja ir vismaz 40 biedru.

8.2. LNS reģionālās biedrības nav juridiskas personas — tām nav civiltiesiskās tiesīspējas un rīcīspējas — tās nevar savā vārda slēgt līgumus un kārtot citus darījumus ar fiziskām un juridiskām personām, iegūt un atsavināt mantu un iegūt tiesības un uzņemties pienākumus, kā arī būt prasītājas un atbildētājas tiesā un šķīrējtiesā.

8.3. Augstākā reģionālo biedrību pārvaldes institūcija ir biedru kopsapulce vai biedru pārstāvju sapulce — konference, kas sasaukama ne retāk kā reizi 2 gados.

8.4. Visiem biedriem ir tiesības piedalīties biedru kopsapulcē. Biedrs biedru kopsapulcē var piedalīties tikai personīgi.

8.5. Ja tiek sasaukta konference, tad tā biedru kopsapulces pienākumus pilda pilnā apjomā. Visiem LNS attiecīgās reģionālās biedrības biedriem ir tiesības piedalīties pārstāvju vēlēšanās. Pārstāvības normu uz konferenci, pārstāvju izvirzīšanas un ievēlēšanas kārtību nosaka attiecīgās reģionālās biedrības valde.

8.6. Ārkārtējo biedru kopsapulci vai konferenci var sasaukt:

8.6.1. pēc LNS valdes lēmuma;

8.6.2. reģionālās biedrības valdes lēmuma;

8.6.3. ja to rakstveidā pieprasa ne mazāk kā viena desmitā daļa attiecīgās biedrības biedru, norādot sasaukšanas iemeslu — nekavējoties (bez vainojamas vilcināšanās). Ja valde nesusauc biedru kopsapulci vai konferenci, biedri, kuri prasa sapulces sasaukšanu, var patstāvīgi sasaukt sapulci, ievērojot noteikto kopsapulces vai konferences sasaukšanas kārtību.

8.7. Kopsapulces vai konferences darba kārtība biedriem un LNS valdei jāpaziņo vismaz 14 dienas pirms sapulces sasaukšanas.

8.8. Kopsapulce ir tiesīga, ja tajā piedalās vairāk nekā puse biedrības biedru.

8.9. Konference ir tiesīga, ja tajā piedalās ne mazāk kā 2/3 ievēlēto delegātu.

8.10. LNS reģionālās biedrības priekšsēdētājs, viņa vietnieks ir

konferences dalībnieki ar balsstiesībām.

8.11. Delegāti konferencē var piedalīties tikai personīgi.

8.12. Katram biedram biedru kopsapulcē vai konferencē ir viena bals. Biedram nav balsstiesību, ja biedru kopsapulce vai konference lemj par darījuma noslēgšanu ar šo biedru vai prasības celšanu vai lietas izbeigšanu pret šo biedru.

8.13. Ja biedru kopsapulcei vai konferencēi nav tiesību pieņemt lēmumus sakarā ar kворuma trūkumu, valde ne vēlāk kā pēc trim nedēļām no jauna sasauca biedru kopsapulci vai konferenci ar tādu pašu darba kārtību. Sasauktā biedru kopsapulce vai konference ir tiesīga pieņemt lēmumus neatkarīgi no klātesošo biedru skaita, bet tikai tādā gadījumā, ja biedru sapulcē piedalās vismaz divi biedri.

8.14. Ja, sasaucot kopsapulci, ir pārkāpti likuma vai statūtu noteikumi par sapulces sasaukšanas kārtību un termiņiem, biedru sapulce nav tiesīga pieņemt lēmumus, izņemot gadījumus, kad biedru kopsapulcē piedalās visi biedri.

8.15. Visus lēmumus kopsapulce vai konference pieņem, ja par tiem nobalso vairāk nekā puse klātesošo biedru vai delegātu.

8.16. Biedru kopsapulci vai konferenci vada valdes priekšsēdētājs, ja biedri neievēlē citu sapulces vadītāju. Biedru sapulces gaita tiek protokolēta. Protokolu paraksta sapulces vadītājs un protokolists.

8.17. Kopsapulce vai konference:

8.17.1. noklausās un apstiprina reģionālās biedrības valdes ziņojumus par darbības programmas ieviešanu vai konkrētiem tās ieviešanas jautājumiem un pieņem lēmumus;

8.17.2. pieņem reģionālās biedrības darbības programmu LNS darbības programmas ieviešanai;

8.17.3. ievēl no biedru vai delegātu vidus un atsauc biedrības priekšsēdētāju:

a) atklāti balsojot, ja izvirzīts tikai viens kandidāts,

b) aizklāti balsojot, ja izvirzīti vairāki kandidāti;

8.17.4. ievēl un atsauc biedrības valdi, ko iesaka priekšsēdētājs;

8.17.5. izvirza savus pārstāvjus augstākstāvošām pārvaldes institūcijām. Balsošanas veidu nosaka uz vietas;

8.17.6. izvirza LNS revīzijas komisijas locekļu kandidatūras. Balsošanas veidu nosaka uz vietas;

8.17.7. uzrauga reģionālo valžu darbību reģionālās programmas ieviešanā un būtisku lēmumu izpildē.

8.17.8. apspriež un izlemj citus biedrības darbības jautājumus.

8.18. Kopsapulcei vai konferencēi nav tiesības pieņemt tādas lēmumus, kas ietilpst reģionālās biedrības valdes un citu statūtos paredzēto institūciju kompetencē.

8.19. Reģionālās biedrības valde:

8.19.1. Reģionālās biedrības pārvaldes institūcija ir valde, kuras skaitlisko sastāvu nosaka biedrības biedru kopsapulce vai konference un kas vada reģionālo biedrību. Valdes locekļi ir rīcībspējīgas fiziskas personas.

8.19.2. Valdes locekļi no sava vidus ievēl priekšsēdētāja vietnieku.

8.19.3. Valdes darbu organizē valdes priekšsēdētājs. Valdes priekšsēdētāja prombūtnes gadījumā valdes darbu organizē valdes priekšsēdētāja vietnieks.

8.19.4. Valdes locekļi savus pienākumu pilda bez atlīdzības.

8.19.5. Valdes loceklim ir tiesības uz tādu izdevumu segšanu, kuri radušies viņa pienākumu izpildes gaitā. Izdevumu segšanas kārtību nosaka reģionālās biedrības nolikums.

8.19.6. Valdes sēdes notiek pēc vajadzības, bet ne retāk kā reizi ceturksnī.

8.19.7. Valdes sēdes ir pilntiesīgas, ja tajās piedalās vairāk nekā puse locekļu.

8.19.8. Visus jautājumus valdes sēdēs izlemj, atklāti balsojot, ar vienkāršu balsu vairākumu. Balsim līdzīgi daloties, izšķirošā ir sēdes vadītāja balsis.

8.19.9. Reģionālās biedrības priekšsēdētājs ir valdes

priekšsēdētājs, kas vada valdes darbu. Priekšsēdētājs ir tiesīgs pārstāvēt biedrību sarunās ar pašvaldību institūcijām un citiem uzņēmumiem.

8.19.10. Valde ir tiesīga pieņemt lēmumus bez sēdes sasaukšanas, ja visi valdes locekļi rakstveidā nobalso par lēmuma pieņemšanu.

8.19.11. Valdes sēdes tiek protokolētas. Protokolā obligāti ieraksta pieņemtos lēmumus, norādot katra valdes locekļa balsojumu „par” vai „pret” par katru lēmumu.

8.19.12. Valde:

8.19.12.1. nodrošina centrālo pārvaldes institūciju — kongresa un LNS valdes lēmumu izpildi;

8.19.12.2. nodrošina kopsapulces vai pārstāvju sapulces apstiprinātās reģionālās darbības programmas un lēmumu izpildi;

8.19.12.3. uzņem un izslēdz LNS biedrus;

8.19.12.4. koordinē biedrības darbu, vada un kontrolē biedru grupu darbu;

8.19.12.5. pieņem lēmumus par sabiedrisko darbinieku stimulēšanu;

8.19.12.6. sasauca reģionālās biedrības biedru kopsapulces vai konferences, nosaka pārstāvniecības normas uz konferenci;

8.19.12.7. apstiprina reģionālās biedrības biedru grupu dibināšanu un likvidēšanu;

8.19.12.8. apspriež un izlemj citus ar LNS reģionālo pārvaldi saistītos jautājumus, kas nav ekskluzīvā biedru sapulces vai konferences kompetencē.

8.19.12.9. nodrošina biedrības biedrus ar nepieciešamajām ziņām un dokumentiem, kas attiecas uz biedrības darbību, kā arī sagatavo attiecīgu pārskatu pēc viņu pieprasījuma

8.20. Valdes locekļiem ir pienākums sniegt revīzijas institūcijai visas revīzijas veikšanai nepieciešamās ziņas un dokumentus.

9.nodaļa

REVĪZIJAS KOMISIJA

9.1. LNS finansiālās un saimnieciskās darbības kontroli veic revīzijas komisija, kuru ievēl kongress uz četriem gadiem.

9.2. Revīzijas komisija sastāv no trīs revīzijas komisijas locekļiem, kuri nevar būt LNS valdes locekļi un LNS darbinieki.

9.3. Revīzijas komisija darbojas saskaņā ar spēkā esošo Latvijas Republikas likumdošanu un revīziju veic ne retāk kā reizi gadā.

9.4. Revīzijas komisija:

9.4.1. veic LNS mantas un finanšu līdzekļu revīziju;

9.4.2. dod atzinumu par LNS gada budžetu un gada pārskatu;

9.4.3. izvērtē LNS grāmatvedības un lietvedības darbu;

9.4.4. izvērtē LNS statūtu, darbības programmas, kongresa lēmumu, LNS politikas, ja tāda ir apstiprināta, un LNS darbības procesu, ja tādi ir apstiprināti, izpildi un to neizpildes iemeslus un sniedz šo dokumentu uzlabošanas ieteikumus.

9.4.5. sniedz ieteikumus par LNS finanšu un saimnieciskās darbības uzlabošanu.

9.5. Revīzijas komisijas locekļi var piedalīties visu LNS institūciju sēdēs ar novērotāja tiesībām.

9.6. LNS valde gada pārskatu citām institūcijām var iesniegt tikai pēc Revidenta atzinuma saņemšanas.

9.7. Revīzijas komisijai ir tiesības pieaicināt ekspertus vai konsultantus.

9.8. Revīzijas komisijas darba izdevumi tiek segti no LNS budžeta.

10. nodaļa

LĪDZEKĻI UN MANTA

10.1. LNS ir savi līdzekļi un materiālās vērtības.

10.2. LNS līdzekļu veidošanas avoti ir :

10.2.1. LNS biedru iestāšanās maksa un biedru nauda;

- 10.2.2. fizisko un juridisko personu ziedojumi;
 10.2.3. ienākumi no LNS saimnieciskās darbības;
 10.2.4. valsts un pašvaldību budžetu finansējums mērķprogrammu realizācijai;
 10.2.5. ienākumi no citiem finansēšanas avotiem, kas nav aizliegti ar likumu vai citiem normatīvajiem aktiem.
 10.3. LNS izveidoto struktūrvienību naudas līdzekļi un pārējais īpašums ir LNS īpašums.
 10.4. LNS pārvalda tai piederošo īpašumu un rīkojas ar to saskaņā ar spēkā esošo likumdošanu un šiem statūtiem.
 10.5. LNS līdzekļi tiek izlietoti tās mērķu un uzdevumu realizācijai, kā arī administratīvo un saimniecisko izdevumu segšanai, atbilstoši LNS valdes apstiprinātajam budžetam.
 10.6. Ienākumu pārsniegums pār izdevumiem tiek ieskaitīts rezerves fondā, kas pāriet uz nākamo saimniecisko gadu.
 10.7. Fiziskām un juridiskām personām jāatbild par zaudējumiem, kas viņu rīcības rezultātā nodarīti LNS. Strīdus izskata Latvijas Republikas likumdošanā noteiktajā kārtībā.

11. nodaļa

LNS DARBĪBAS UN IZBEIGŠANAS KĀRTĪBA

11.1. LNS darbība var tikt izbeigta:

- 11.1.1. ar LNS kongresa lēmumu;
 11.1.2. uzsākot biedrības bankrota proceduru;
 11.1.3. biedru skaitam samazinoties līdz vienam biedram;
 11.1.4. ar tiesas nolēmumu;
 11.1.5. citos Latvijas Republikas likumdošanā paredzētos gadījumos.
 11.2. Jautājumu par LNS darbības izbeigšanu vai reorganizāciju, likvidācijas kārtību, mantas un finansu līdzekļu izmantošanas kārtību lemj LNS kongress, kas izveido likvidācijas komisiju, ja likumdošanā nav paredzēta cita kārtība. Lēmums pieņemts, ja par to nobalso vairāk nekā 2/3 ievēlēto delegātu.
 11.3. LNS struktūrvienības likvidējamas ar LNS valdes lēmumu.

Biedru pilnvarotās personas: _____ /
 vārds, uzvārds/

_____ /
 vārds, uzvārds/

STATŪTI apstiprināti Latvijas Nedzirdīgo savienības 16.kongresā 2005.gada 23.jūlijā Rēzeknē.

Komentārs LNS Statūtu jaunajai redakcijai

LNS Statūtu jaunā redakcija izstrādāta, ņemot vērā Biedrību un nodibinājumu likumā (BNL) un Sabiedriskā labuma organizāciju likumā (SLOL) noteiktās prasības.

Būtiskākās atšķirības no pašreizējiem statūtiem:

1) Par LNS biedru varēs kļūt gan fiziska persona, gan juridiska persona (cita organizācija vai firma), kas atzīst LNS statūtus. Nav vairs ierobežojuma, ka par biedru var kļūt tikai nedzirdīgs cilvēks, bet statūtos (1.9.punkts) noteikts, ka LNS biedru sazināšanās valoda ir latviešu nedzirdīgo zīmju valoda.

2) Atbilstoši SLOL prasībām precizēti LNS darbības mērķi un uzdevumi.

3) Statūtos vairs netiek paredzēta LNS Dome. Tās funkcijas nodotas kongresam un LNS valdei. Atbilstoši likumdošanai obligāti jāparedz biedrības izpildinstitūcija — valde (BNL 24.pants), bet var veidot arī citas pārvaldes institūcijas (BNL 33. un 48.pants).

Izšķiršanas par vienu pārvaldes institūciju noteica BNL 49.panta 1.daļa: Valdes un citu institūciju locekļi ir solidāri atbildīgi par zaudējumiem, kas nodarīti biedrībai viņu vainas dēļ, un 2.daļa: Biedrība var celt prasību pret valdes vai citas institūcijas locekli piecu gadu laikā, skaitot no tiesību aizskāruma dienas vai dienas, kad kļuva zināms par tiesību aizskārumu.

Tādējādi atbildība tiek koncentrēta vienā institūcijā; ja tiek veidotas vairākas institūcijas, tad dalās atbildība, līdz ar to veicamie darbi. Šis ir diskutējams jautājums — cik pārvaldes institūciju LNS būtu nepieciešams?

4) LNS struktūrvienības un līdz ar to arī reģionālās

biedrības nebūs juridiskas personas (BNL 50.panta 1.daļa).

5) Statūtos vairs netiek reglamentēta reģionālo biedrību grupu darbība, jo atbilstoši BNL 50.panta 2.daļai arī tām būtu jāievēro visas likuma prasības. Domājam, ka grupu darbību varētu reglamentēt LNS valdes apstiprināts nolikums.

6) Mainās LNS valdes locekļu pārstāvības tiesību apjoms. Atbilstoši BNL 44.pantam: visiem valdes locekļiem ir pārstāvības tiesības (1.daļa) un valdes locekļu pārstāvības tiesības uz trešajām personām nevar ierobežot (2.daļa). Tas nozīmē, ka katrs valdes loceklis ir tiesīgs pārstāvēt LNS. Tas būtu jāņem vērā, vēlot LNS valdi.

7) Statūtos sīkāk atrunāti biedru iestāšanās, izstāšanās un izslēgšanas noteikumi, viņu tiesības un pienākumi (BNL 28.—32.pants).

8) Ņemot vērā BNL prasības, Statūtos sīkāk atrunātas LNS pārvaldes institūciju tiesības, pienākumi un to darbības principi.

□ □ □

Statūtu jaunā redakcija tiek publicēta avīzē «Kopsolī» un ievietota LNS mājaslapā internetā: www.lns.lv.

Aicinu ikvienu LNS biedru aktīvi piedalīties LNS statūtu jaunās redakcijas apspriešanā, jo LNS darbosies, vadoties pēc savu biedru apstiprinātās „konstitūcijas” — LNS statūtiem.

Savus priekšlikumus vai komentārus līdz 2005.gada 1.maijam varat sūtīt: LNS statūtu komisijai, Elvīras ielā 19, Rīgā, LV — 1083 vai faksēt uz numuru 7815284, vai sūtīt pa e-pastu: kc@lns.lv.

Diskutēt par LNS Statūtiem un savus priekšlikumus varat izteikt arī LNS Forumā internetā: www.lns.lv/forum.

Edgars Vorslovs, LNS Statūtu komisijas priekšsēdētājs

LR Nedzirdīgo čempionāts BASKETBOLĀ

Valmierā, Pārgaujas pamatskolā, Meža ielā 12.

9. aprīlī pl. 11 – 19; 10. aprīlī pl. 10 – 14

(atkarībā no komandu skaita).

Komandu pieteikumi jāiesniedz līdz š.g. 18.martam pl. 17. Dalības maksa basketbola komandām: ar sporta klubiem, — LNSF biedriem — 5 Ls par komandu; pārējām komandām — 15 Ls. INFORMĀCIJA par naktsmitni: Valmieras skolā uz vienu nakti — 2.50Ls cilvēkam. Kontaktpersona: Anita Rozīte, mob. tel. 6417993.

Precizējums

Mūsu olimpieši pasaulē

Sniedzam precizējumu «KS» nr.1 rakstā «Andrīm Kramam medaļa» minētai informācijai par Latvijas nedzirdīgo sportistu izlases piedalīšanos pasaules olimpiskajās spēlēs.

Latvijas nedzirdīgo sporta izlase jau četras reizes piedalījies olimpiskajās spēlēs: Sofijā (1993), Dānijā (1997), Romā (2001) un šogad Austrālijā.

LR pirmspadomju pastāvēšanas laikā pasaules olimpiādē Stokholmā 1500 un 5000 m skrējienā piedalījās Pēteris Ugārs (1939). Diemžēl redakcijas rīcībā nav citu tuvāku ziņu par šī laika sporta aktivitātēm starptautiskā mērogā.

Eiropa — mūsu mājas

Par ES Konstitūciju

ES sastāvā esošo 25 valstu vadītāji 2004. gada oktobrī Romā jau parakstījuši līgumu par ES jaunām Konstitūcijas ratificēšanu (apstiprināšanu). Tagad ES Konstitūcija jāapspriež un jāpieņem katrā atsevišķā valstī.

Dažās valstīs notiks tautas nobalsošana, citās, arī Latvijā, par to lems parlaments. Liela daļa valstu šo lemsānu veiks 2005. gada maijā, kad aprit 60 gadi kopš Otrās pasaules kara beigām. Pati pirmā nobalsoja Spānija, jau februārī sakot «jā» ES konstitūcijai.

Latvijas valdība vēl domā par iespējamo laiku un plāno veikt ES Konstitūcijas izskaidrošanas kampaņu tautai.

Lats piesaistīts eiro

Kā zināms, lats tagad piesaistīts eiro pēc kursa 1LVL=0.702 EUR. Banku speciālisti atzīmē, ka ieguvēji būs tie, kam kredīti ņemti latos vai eiro, bet riskē tie, kam ienākumi latos, bet jānorēķinās dolāros. Viņi iesaka pārslēgt līgumus, mainot noteikumus atbilstoši savu ieņēmumu valūtai.

Kas ir ceļā uz ES?

Eiropas komisija nolēmusi uzsākt iestāšanās sarunas ar Turciju un Horvātiju. Tās tiks turpinātas arī ar Rumāniju un Bulgāriju.

Šīm kandidātvalstīm kā lielākās problēmas norādītas: demokrātijas trūkums, izplatītā korupcija, mazākumtautību, sieviešu un reliģisko tiesību un brīvību neievērošana.

ES izteikusi arī bažas par iespējamo lielo viesstrādnieku ieplūdumu no Turcijas.

Kad prezidēs Latvija?

ES likumi paredz, ka ik pēc pusgada mainās prezidējošās valstis. Latvijai šo pienākumu vajadzēs pildīt 2015. gadā pirmajā pusē.

Vai būs jaunas pases?

Arī Latvijā būs jāsāk vienota Eiropas Savienības pasu ieviešana. Jaunās ES pases sāks izdot ne vēlāk kā 2007. gada 1. janvārī.

Tas nenozīmē, ka tūlīt visiem iedzīvotājiem būs jāstāv rindās un jāsteidz mainīt pašreizējās Latvijas zilās pases pret viņa krāsas ES personas dokumentiem. Pirmie jaunās pases saņems 15 gadu sasniegušie jaunieši un tie, kam būs beidzies veco pasu derīguma termiņš. Pārējie pašreizējās pases varēs lietot līdz pat to derīguma termiņa beigām.

Jaunās ES pases no vecajām atšķirsies ar mikroshēmu un tur ievadītajiem personas biometriskajiem datiem: sejas attēlu un pirkstu spiedumiem.

Tas palielinās dokumentu drošību pret viltojumiem un veicinās cīņu ar nelegālo imigrāciju.

Uz jaunās pases būs uzraksti «Eiropas Savienība» un «Latvijas Republika», kā arī valsts ģerboņa attēls un vārds «Pase».

Pases datu lapā nosaukumi papildus latviešu un angļu valodai būs arī franciski. Kādā no pasēs lapām būs arī lišu nosaukumu tulkojums visās 25 ES valstu valodās. Jauno pasu pašizmaksa būs dārgāka. Viena ES pase varētu izmaksāt ap astoņiem latiem. ♦

KS pastā

Par ārzemēm un citu

Ar katru gadu avīze «Kopsoli» kļūst interesantāka. Daudz ko uzzināju, kā iet citu valstu nedzirdīgajiem. Tāpēc man šī avīze ir ļoti mīļa.

Rakstu tāpēc, ka man atkal nākas dzirdēt — cik labi viņiem ir ārzemēs. Viņi aizbrauc tur strādāt un nopelna daudz naudas. Daudzi nedzirdīgie notic un sāk arī domāt par braukšanu uz ārzemēm — pelnīt naudu. Šo cilvēku stāstījumā ir tikai daļēja patiesība. Man dažreiz no tādiem meliem paliek slīkti, jo zinu, ka kāds atkal noticējis un izdomās doties peļņā uz ārzemēm.

Viņi nezina, cik smaga vilšanās viņus tur sagaida. Cilvēki nezina, cik smagi tur jāstrādā, kādus pazemojumus jāzcieš. Ne visur saimnieki maksā labi, ne visur iedzīvotāji ir labvēlīgi noskaņoti pret viesstrādniekiem. Man reizēm rodas tāds iespaids, ka nedzirdīgie citās valstīs ir īpašā stāvoklī, viņus pažēlo, tomēr tam negribas ticēt. Lielajos laikrakstos bija raksts par mūsu latviešu puisiem, kurus Īrijā piekāva tikai

tāpēc, ka viņi strādā Īrijā. Es domāju, ka pienācis laiks nedzirdīgajiem uzzināt, kas ir otrās šķiras cilvēki un vai tiešām tik labi klājas strādājot ārzemēs, kā mums to stāsta. Nemaz tik labi tur neklājas, tomēr šie cilvēki netic sacītajam.

Vēl būtu interesanti uzzināt, ko domā vietējie nedzirdīgie par nedzirdīgajiem viesstrādniekiem. Tāpat būtu labi, ja rakstītu par tiem, kuri aizbrauca strādāt uz ārzemēm un ātri atgriezās atpakaļ Latvijā.

Jūsu avīzē man patika raksti par ceļojumiem. Ko cilvēki redzēja un kādi bija iespaidi. Es gribētu, lai arī mūsu Daugavpils biedri Ilmārs Stapkēvičs un viņa sieva pastāstītu par savu ceļojumu uz Itālijas pilsētu Neapoli, kur viņi ciemojās pie māsas.

Gribētu lasīt rakstus par nedzirdīgajiem, kuriem dzīves sākumā klājies grūti, bet tagad saņēmušies un uzlabojuši savus dzīves apstākļus. Kā viņiem tas izdevies?

Tāpat būtu jauki, ja avīzē rakstītu ne tikai par nedzirdīgo uzņēmumu Rīgā, bet arī par Daugavpils MRU «Dana», jo pēdējā laikā informācijas par to nav.

Novēlu visiem «Kopsoli» darbiniekiem labu veselību un veiksmi darbā! Lai avīze ar katru gadu kļūst vēl labāka un interesantāka!

Jūsu lasītāja Edīte Misjuniene

Karnevāls Rēzeknē

Janvāra nogalē, rēzeknieši posās uz karnevālu. Tam par godu bija darināti daudzi fantāzijas tērpi gan lieliem, gan maziem dalībniekiem: gaiļi, zaķi, čigānietes, briesmoņi, mūmija utt.

Par labākajām žūrija atzina V.Gorūzas Gaili, A.Oborenko Zaķīti un O.Baikovas Daiļo čigānieti. Klātesošos pārsteidza Mūmija — kas gan slēpās zem šīs maskas? Izrādījās, tā mērojusi diezgan tālu ceļu — no Rīgas un to nemaz nenožēloja, jo karnevālā valdīja liela jautrība.

Apmeklētāji aktīvi iesaistījās rotaļās, sacensībās un spēlēs, tvēra mirkļus fotobildēs un karnevāla noslēgumā sarīkoja improvizētu teātra izrādi ar visu masku un tērpu īpašnieku līdzdalību galvenajās lomās.

Kā šo pasākumu vērtē paši dalībnieki? Daiļā čigāniete: Izrādē labprāt notēloju burvi. Čigānietes tēlu izvēljos tāpēc, ka man ir

iedzimta tumšāka sejas krāsa un mājās vieglāk bija sakombinēt piemērotu tērpu. Kad par šo piedzīvojumu stāstīju brālim, viņš mani apskauda un apņēmās pats biežāk piedalīties kluba pasākumos.

Mūmija — biju patīkami pārsteigta gan par laipno sagaidīšanu, gan kluba telpām «Eiropas līmenī», gan arī par jaukajiem, sirsnīgajiem cilvēkiem — Rēzeknes biedriem. Jutu, ka klubā valda patiesi draudzīgas attiecības starp jaunākiem un vecākiem ļaudīm.

Tā jautri noballējāmies līdz rītam. Atceļā uz Rīgu vēlreiz visu pārdomāju, un nu es zinu — skaistās atmiņas mani mudinās atgriezties Rēzeknē atkal citā laikā un citā pasākumā. ♦

Līga Pauņiņa

Skolu dzīve

Draudzības sacensības

Pārsla Bebre

20. janvārī Valmierā notika draudzības mači basketbolā starp Rīgas un Valmieras skolām. Mačojās zēni un meitenes. Sākumā zēnu komandas spēlēja stipri līdzvērtīgi, taču beigās rīdzinieki uzvarēja (54:47). Rezultatīvākais rīdzinieks bija V. Jelžovs (27 punkti) un valmierietis K. Unte (22 punkti). Rīdzinieces «sasita» Valmieras meitenes ar (27:2).

□ □ □

Valmieras skolai jau sen ir draudzības saites ar Raiskuma skolu Cēsu rajonā, un tagad tās nodibinājušās arī ar Burtnieku pagastu un vidusskolu. Burtniekos 25. janvārī notika volejbola un tenisa spēles. Startēja jauktās komandas, no katras skolas pa divām. Pa reizei uzvarēja valmierieši, pa reizei burtnieci. Stīvā cīņā piecos setos beigās uzvaru guva Burtnieki. Tenisu spēlēja tikai zēni.

□ □ □

Zilajā kalnā Valmieras rajonā notika Lauku sākumskolu sacensības ziemas sporta veidos. Valmieriešu komanda ieguva 2. vietu. Mazliet pietrūka līdz pirmajai vietai — vainīga bija orientēšanās. Kopā startēja 8 komandas. Tās sacentās: orientēšanās, stafetē ar ragaviņām, stafetē ar slēpēm, bumbiņas mešanā pa mērķi, tād-

braukšanā no kalna un vāverlēcienos.

Slidošanas stafetes

Tā kā februāris atnācis ar īsti ziemīgu laiku, tad ir visas iespējas baudīt ziemas sporta priekus. To dara arī Valmieras skolā.

Mazo klašu skolēni pa slidotavu ņirb vien. Kā nekā stafešu diena!

Balvas dalīja pa klašu grupām. Vis-mazāko klašu grupā: 1. vietā — 3.b (Dāvis Beitiks, Sandis Ķikurs), 2. vietā — 3.a un 3. vietā — 2. klase.

Nākamajā vecuma grupā 1. vietā 5.a klase (Amanda Hildebrante, Anita Zdanovska, Jānis Beitiks, Kristaps Ķikurs), 2. vietā 5.b klase un 3. vietā 5.c klase; 4. — 5. vietas dalīja C klašu apvienotā komanda.

Cepuru balle

Tā jau ir izveidojusies tradīcija, ka mazie 1. — 5. klašu puīši un meitenes ierodas savā cepuru ballē. Šogad bija ļoti daudz interesantu cepuru. Žūrijai pat grūti nācās izvēlēties lieliskākās. Cepures bija gan drīz visiem. Te savas pūles bija pielikuši arī vecāki.

I vietas: Leina Blūma (b/d), Armands Hildebrants (1.a), Ričards Āboltiņš (1.b), Katrīna Pavloviča (1./4.c), Beāte Grīnšpone (2.), Elvīra Jonušavska (3.a), Jolanta Īzaka (3.b), Paula Kesenfelde (4.),

Kārlis Platacis (5.a), Anita Grohoļska (5.b), Inta Hartmane (5.d), Aļona Kurākina (4./5.c) un skolotāja Zigrīda Jurjāne.

II vietas: Elīza Geiduka (b/d), Laila — Annija Intsone (1.a), Elvita Driķe (1.b), Sigita Dāldere (1./4.c), Pauls Rozītis (2.), Krista — Kristīne Magone (3.a), Dāvis Beitiks (3.b), Laura Igare (4.), Amanda Hildebrante, Anita Zdanovska (5.a), Māris Jaunzems (5.b), Jānis Grenēvics (5.d), Nauris Belmanis (4./5.c) un skolotāja Anita Rozīte.

Tas bija ļoti patīkami, ka kopā ar bērniem bija arī skolotāji. Šajā ballē pasniedza arī skolas kalendāru tiem bērniem, kuru zīmējumi iekļauti šajā kalendārā.

Draudzības diena

Valentīna — Mīlestības un draudzības dienas ietvaros Valmieras skolā 16. februārī notika Draudzības diena.

Skolotāju Asjas Tauriņas, Andas Rusmanes un Agnetes Graudiņas vadībā mazo klašu skolēniem notika rotaļas, spēles un uzdevumu risināšana, kuros uzvarēja nevis ātrums, bet draudzība.

Vakarā skolotāju Sandras Skabes un Sanitas Puriņas vadībā priecējās lielie. Te skanēja melodeklamācijas, varēja redzēt teātrīti un modes skati. Visu vainagoja diseniņas — ballīte. Par draudzīgāko skolas pāri tika atzīti Ance Lediņa un Alvis Grāvītis. ♦

PĀRSKATS par saņemto ziedojumu summu izlietojumu 2004.gadā

Rīgas nedzirdīgo bērnu internātpamatskola Rīgā, A.Čaka 42, reģ.Nr. 90000014828

Atlikums uz 01.01.2004.g.	0,00 Ls
Saņemtie ziedojumi naudā 2004.gadā	8040,00 Ls
Latvijas Bērnu un jauniešu invalīdu sporta federācija	200,00 Ls
RD Izglītības, jaun. un sporta departaments	90,00 Ls
A/S Aizkraukles banka	7750,00 Ls
Saņemto ziedojumu izlietojums 2004.gadā	290,00 Ls
Transporta pakalpojumi sporta pasākumiem	90,00 Ls
Peldēšanas sacensību organizācija 2004.g. 09.—13.03.	200,00 Ls
Atlikums uz 01.01.2005.g.	7750,00 Ls

Saņemtie ziedojumi 2004.gadā mantiskā izteiksmē

1. SIA „Zīmju valodas centrs” (māc.materiāli)	159,00 Ls
2. SIA „Rīgas viesis” (viesnīcas pakalpojumi)	560,00 Ls
3. SIA „Gaita” (kancelejas preces)	149,39 Ls
4. A/S „Latvijas Finieris” (finiera saplākšņa atgriezumi)	21,71 Ls
5. A/S „Dzintars” (higiēnas preces)	483,56 Ls
6. A/S „Laima” (saldumu paciņas)	145,14 Ls
7. Zviedrijas Rotari klubs (automat.veļas mazg.mašīnas)	440,00 Ls
Kopā:	1958,80 Ls

Direktore: Vija Kaniņa Grāmatvede: Indra Eidinta

(Apmaksāts)

Līdzjūtības

†
Izsakām dziļu līdzjūtību IGNATA OSTROVSKA tuviniekiem, viņu mūžībā pavadot.

†
Ignatu paturēsim atmiņā no kopīgām sporta saitēm kā lielisku biedru un kaislīgu makšķernieku.

RSK«NS»

†
Kas smagāks vēl var būt,
Pa dzīves taku ejot,
Kā atdot zemei to,
Kas sirdij tuvs un dārgs.
Skumju brīdi esam kopā un
izsakām līdzjūtību Vilhelmam Jankeļānam sakarā ar mātes nāvi.

Rēzekes RB

†
Mēs klusi palikām šajā
krastā,
Vēji šalkos un mīrinās mūs,
Bet tava vieta, kas bija šai
dzīvē,

Vienmēr mūsu atmiņā būs.
Izsakām dziļu līdzjūtību meitām Lolītai, Inārai un tuviniekiem, ALDIM VĀRPIŅAM — aizejot mūžībā.

KC «Rītausma» deļotāji

†
Izsakām visdziļāko līdzjūtību 10. klases skolniecei Anitai Sprudzānei, māti mūžībā aizvadot.

Rīgas Raiņa 8. vakara/maiņu vidusskolas 10., 11. un 12. n klases skolēni un skolotāji

Pateicības

Paldies visiem, kas skumjās bija kopā ar mani, vīru ALDI VĀRPIŅU mūžībā pavadot.

Gaida Vārpiņa

†
Paldies visiem mīļiem cilvēkiem, kuri bija kopā ar mums, atvadoties no ANNAS INTSONES.

Piederīgie

Integrācija

Seminārā kopā ar dzirdīgajiem

Tatjana Osetrova, Līga Pauniņa

Eiropas Savienības programmas «Jaunatne» aģentūra ietvaros notika jauniešu iniciatīvu projektu apmācības seminārs.

Šāds seminārs ir jau vairākkārt noorganizēts. Pirmoreiz tajā 2003.g. vasarā piedalījās Efraima pārstāvji Uldis Ozols un Ivars Kalniņš, tulks Marika Antonova. Otrajā seminārā 2004.g. sākumā nepiedalījāmies – bija grūti atrast tulkus. Bet pagājušā gada rudenī atkal tāda iespēja radās nedzirdīgajiem jauniešiem Tatjanai Osetrovai un Līgai Pauniņai. Bija liels prieks, ka atradās arī tulki — Inga Zīle un Žanis Paeglis.

Seminārs notika atpūtas bāzē «Zvejnieki» dažus kilometrus no Saldus (*sk. mājas lapā: www.zvejnieki2000.lv*).

Šī vieta tiešām brīnišķīga — dzīvošana četrās mazās divstāvu mājiņās ar visām ērtībām «Lielcieceres» ezera pussalā. Labestīga gaisotne, četrrēzēja ēdināšana, tīrs gaiss lieliski stimulēja mūsu prātu darbam ar projektiem.

Prast izvirzīt mērķus

Seminārā piedalījās 25 jaunieši no 15 līdz 25 gadiem no visas Latvijas, visvairāk no Latgales. Šis seminārs tika organizēts, lai jaunieši iegūtu zināšanas un prasmes projektu rakstīšanā, prastu izvirzīt mērķus un tos realizēt. Daudzās radošās spēles jauniešos raisīja pašapziņu, pašiniciatīvu, vēlmi aktīvāk darboties, uzņemt atbildību. Bija sabalansētas apmācības ar spēlēm, darbu un atpūtu.

Pirmā diena sākās ar iepazīšanos. Daudzi dzirdīgie jaunieši, protams, ar lielu ziņkāribu vēroja mūs, runājošos zīmju valodā. Vairums pirmoreiz redzēja nedzirdīgos un līdz tam pat nezināja, ka viņiem ir sava valoda, kultūra un mentalitāte, ka tulkiem ir prasme tulkot mums, kas varam dzīvot abās pasaulēs.

Interesanti stāsti

Vakarā mums bija diezgan interesanti

klausīties katra dalībnieka stāstīto par savu pagastu, pilsētiņu un līdz tam veiksmīgi paveiktiem darbiem. Isumā par to!

Dundaga. Jaunieši brauca ar divriteņiem pa Latviju, fotografējami īpašas vietas, un izveidoja kalendāru.

Kuldīga. Parādīja video, kā jaunieši uzņēma filmā savu vēsturisko pilsētu.

Gaujiena. Dalībniece atbrauca uz semināru ar mērķi izveidot projektu, lai veicinātu darbu ar pusaudžiem vietējā skolā un novērstu problēmas. Tur situācija visai bēdīga: skolnieki sāk smēķēt no 3.klases. Viņa lepojās ar Gaujienas dabu – no augstas klints var vērot skaisto Gauju.

Maltas vidusskolā sava avīze, kurai nav redaktora, bet gan daudzi entuziasti darbojas kopā.

Rēzekne. Kā vēsta sena leģenda, vienam valdniekam bija trīs meitas: Roze, Lūcija, Marija-Marienhauza, tātad Rēzekne, Ludza un Viļaka.

Pašlaik Rēzeknē joprojām 3 lieli, veci ozoli, kuri stādīti ar Kārļa Ulmaņa rokām jau pirms Otrā pasaules kara! Rēzeknes autoostu atzīst par otru skaistāko ēku Latvijā.

Ādaži. Ādažu vidusskola atšķiras no citām Latvijas skolām ar savu izteikti eiropeisko virzienu, ciešo sadarbību ar ārzemniekiem.

Gulbene ir jauniešu organizācija, kas daudz sadarbojas ar Ziemeļvalstīm (datorzinību apguve, sacensības, apmaiņu programmas).

Agļona. Latgaliešu valodā nozīmē „egle”. Daudzi domā, ka tā ir baznīcas pilsēta. Faktiski tā nav — vidusskolā mācās vislielākais skolēnu skaits Latgalē – 342 skolēni.

Mēs arī prezentējamies par «Efraimu», mūsu avīzi «Tilts», jauniešu aktivitātēm, teātri, īpaši par «Pasaules radīšanu» utt. Kāda dalībniece bija mūs redzējusi TV raidījumā «Kopā».

Uzzināt kaut ko vairāk

Otrā diena sākās ar devīzi «Uzzināsim vairāk par projektu». Pateicoties radošām spēlēm un uzdevumiem, sākām labāk iepazīt cits cita spējas un intereses un sastādījām komandu projekta sagatavošanai un rakstīšanai.

Trešajā dienā devīze «Iemācīsimies rakstīt projektu». Ceturtdiena solīja grūtāko — bija jāsāk rakstīt projektu. Tā arī notika, bet mums paveicās ar komandu. Mūsu grupa uzrakstīja projektu „Savējie sapratis” ar mērķi noorganizēt apmācības semināru nedzirdīgajiem un dzirdīgajiem jau-niešiem, lai viņiem dotu iespēju savstarpēji integrēties, uzzināt vairāk par nedzirdīgo un dzirdīgo kultūru, dzīvesveidu un problēmām, lai spētu cits citu labāk saprast un veidot pozitīvas savstarpējās attiecības. Šī ideja mums radās kopīgi pavadīto dienu iespaidā par dzirdīgo attieksmi pret nedzirdīgajiem.

Piektajā dienu mūsu projektu «Savējie sapratis» pozitīvi novērtēja, un arī citi dalībnieki novēlēja mums to realizēt...

Gandarījums par varēšanu

Izsakām sirsnīgu pateicību tulkiem Ingai un Žanim par veikto darbu. Viņi tulkoja mums ar lielu pacietību un sapratni. Jāatzīst, ka ar katru dienu arī viņu zīmju valoda kļuva arvien bagātāka un draugu loks paplašinājās.

Starp citu, daudzus dzirdīgos dalībniekus pārsteidza Līgas talants zīmēšanā un materiālu noformēšanā. Viņa bija iesaistīta projektā kā māksliniece.

Atgriezāmie Rīgā ar sertifikātiem. Autobusā dziedājām — pat izkāpjot galapunktā. Vēlreiz uzdejojām tā, kā mācījāmies seminārā un, silti apskaujoties, atvadījāmies... Mēs esam gandarīti par savu varēšanu, un mums bija patīkami būt saistošu dzirdīgo sabiedrībā, kurā neviens mūs neuzskatīja par otrās šķiras cilvēkiem.

Nobeigumā

Šādi semināri un dažādi kursi sniedz labu neformālo izglītību un ļauj sevi attīstīt pēcskolas periodā, kad jaunieši vēl nav izvēlējušies tālākās izglītības ceļu un domā, ko darīt turpmāk. Tāda ir mana situācija, un es esmu priecīga par šādu pilnveidošanās iespēju.

Vairāk par jauniešu programmām var uzzināt, apmeklējot mājaslapu: www.yfe.lv

Sporta dzīve

Nav gandarījuma par darbu

Ilze Kopmane

Kā zināms, janvārī tālajā Austrālijas kontinentā risinājās Nedzirdīgo pasaules olimpiāde (Deaflympics), kurā piedalījās arī Latvijas izlase. LNSF valde tās startu novērtēja visumā neapmierinoši (protams, izņemot medaļnieka A. Krama sasniegumu). Uz sarunu par to un olimpiskās kustības virzienu pasaulē «KS» aicināja LNSF prezidentu VARI STRAZDIŅU.

□ Jūs piedalījāties kārtējā Nedzirdīgo olimpiādes kongresā (Deaflympics—agrāk CISS). Lūdzu, pastāstiet par to!

Kongress notika pašā gada sākumā, pirms sacensībām. Tajā piedalījās 62 valstu pārstāvji. Lielāko kongresa darba laiku aizņēma pirms tam iesūtīto priekšlikumu izskatīšana. Tie gan vairāk attiecās uz dažādiem tehniskiem jautājumiem dokumentu kārtēšanā, un tikai daži skāra mūsu sportistus. Piemēram, viens tāds, ka turpmāk orientēšanās sportā varēs startēt četrās disciplīnās (klāt nāk sprints).

Tika paaugstināta arī biedru maksa — turpmāk LNSF būs jāmaksā 150 USD katru gadu (agrāk — 100 USD).

□ Vairbūt gaidāmas vēl kādas izmaiņas tieši sporta veidos, kas iekļauti olimpiskajā programmā?

Nekas būtiski nemainās, klāt nāk vienīgi austrumu ciņas. «Vecās» disciplīnas neviens neredzē un nesvītro, jo tas ir ļoti jūtīgs jautājums — organizatori ieinteresēti, lai vairāk dalībnieku sabrauc. Tehniski to regulē noteikumi, kas nosaka, ka jābūt vismaz 3 dalībniekiem, lai starti notiktu. Šis punkts ietekmē sieviešu orientēšanās stafeti, kurā parasti maz dalībnieču, kas mums ir izdevīgi.

Kopā bija iesniegti 78 priekšlikumi, par kuriem sākumā debatēja aktīvāk, bet dienas beigās, dabiski, iestājās liels nogurums.

□ Kas vēl bija dienaskārtībā?

Otrā dienā visi it kā pamodās — sākās jaunās vadības vēlēšanas. Uz prezidenta posteni pretendēja divi kandidāti no ASV — līdzšinējā izpilddirektore spāņu valodas Gaudentas profesore Amons un no Krievijas — Viskrievijas NB prezidents, arī Krievijas sporta organizācijas vadītājs N. Ruhlēdevs. Ar lielu balsu pārsvaru ievēlēja Amonsu, viceprezidentu — no Izraēlas, bet valdē pārstāvjus no Šveices, Turcijas. Visi profesionāli sportā, domāju, viņu pieredze nodrošinās sekmīgu tālāko darbu.

□ Vai olimpiskā kustība pietiekami nodrošināta ar finansēm?

Cik varu spriest, naudas pietiek. To arvien jūtāmāk atbalsta Starptautiskā olimpiskā

komiteja (SOK). Ir arī citi avoti — sponsoru vidū lielās surdotehnikas ražotājfirmas u.c.

□ Vai Latvijas pārstāvji tika kaut kā ievēroti?

Šādos lielos pasākumos ikviens cilvēks var viegli «pazust», jo tur esi pavisam «maziņš», ja vien sportists nestāv uz uzvarētāja paaugstinājuma vai aktīvi darbojas valdē. Tāpēc svarīgi pašiem būt visur klāt pēc iespējas biežāk, iepazīties, kontaktēties, darboties līdzī, lai mūs ievēro un atceras.

Tas ir liels pacietīgs skaidrošanas darbs, kas augļus nes vēlāk, pēc ilgāka laika. Tikai žēl, ka reizēm mums gadās cilvēki, kas to sabojā ar savu rīcību un rada negatīvu iespaidu par nedzirdīgo sportu Latvijā.

□ Jūs varējāt salīdzināt mūsu un citu valstu sporta tendences — situāciju, iespējas, virzību, sportistu sastāvu. Kādi secinājumi radās?

Pirmā sajūta, atceroties šo notikumu, gandarījums un sarūgtinājums reizē. Gandarījums, ka izdevās aizvest mūsu sportistus uz Austrāliju. Bet sarūgtināja mūsu sportistu starti, radās vilšanās sajūta. Pirms 4 gadiem, atkal uzņemoties LNSF vadību, izvirzīju sev mērķi — aizvest mūsu komandu uz Austrāliju. To izdarīju, bet — kādi rezultāti? Iznāk, ka mans darbs bijis vēltīgs.

□ Vairbūt tas nebija atkarīgs tikai no jums?

Arī par to man jādomā, un nevaru rast atbildi: kāpēc mūsējiem nav tādas vēlēšanās un cenšanās pēc labākiem rezultātiem kā, piemēram, lietuviešiem, igauņiem, ukraiņiem?

Iespējas taču visiem vienādas — ja tev ir veselība un mērķis, trenējies, «izliec sevi», cik spēj, un rezultāti noteikti būs.

Tagad taču ir arī motivācija — prēmijas, visa pasaule vaļā, tikai parādi sevi. Nevis otrādi: ja mani ņems uz olimpiādi, tad es trenēšos! Tā ir aplama attieksme.

□ Vai citvalstu sportistu vidū vērojama citāda attieksme?

Pēc sarunām ar vairāku komandu dalībniekiem varu teikt — citāda gan. Sasniegtie rezultāti parāda, ka nedzirdīgo sports kļūst arvien profesionālāks, un tas nozīmē, ka tas prasa arvien vairāk atdeves, spēka, izturības un stipras gribas no katra sportista. Ja tā visa pietiek, tad arī ir rezultāti.

Tikai daži piemēri! Piemēram, Igaunijā un Lietuvā sportisti trenējas 5 — 6 dienas nedēļā, pat 10 reizēm nedēļā. To pašu var teikt par ukraiņiem. Un rezultāti acimredzami. Mūsējie uz viņu fona — tikai pašdarbnieki.

□ Vairbūt citur ir lielāki materiālie stimuli, mazāk sadzīvīsku problēmu?

Tas ir strīdīgs jautājums. Kurā gan valstī, izņemot bijušās sociālistiskās, valdība maksā prēmijas par iegūtām medaļām? Nevienā! Vai minētajās kaimiņvalstīs un, piemēram, Āfrikā, sadzīvības grūtības nav tādas pašas kā pie mums? Noteikti ir! Bet afrikāņu peldētājs

Nobbiguims 14. lpp.

LNSF valdes sēdē

28.janvārī notika kārtējā LNSF valdes sēde.

Apstiprināti nolikumi

Valde izskatīja notikušo Latvijas čempionātu rezultātus, kā arī apstiprināja nolikumus turpmākajiem LNSF sporta pasākumiem.

Interesenti ar rezultātiem un nolikumiem var iepazīties LNSF mājas lapā internetā vai LNSF birojā.

Biedru maksa 2005. gadam

Valde apstiprināja LNSF biedra naudu 2005.gadam:

a) sporta klubiem, kuros ir līdz 50 biedriem, — 10 Ls gadā;

b) sporta klubiem, kuros ir vairāk par 50 biedru — 15 Ls gadā.

Valde noteica, ka biedru maksas nomaksas termiņš ir 2004. 31. 03., par termiņa kavējumu — noteikt soda nauda 2 Ls mēnesī, nepilnu mēnesi uzskatot par pilnu mēnesi.

Apstiprināts finansējums

Valde apstiprināja no valsts budžeta piešķirto 3000 Ls sadali konkrētiem LNSF kalendārajā plānā iekļautajiem sporta pasākumiem.

Dalība sporta pasākumos

Valde izskatīja saņemtos ielūgumus piedalīties dažādos sporta pasākumos un nolēma nodot sporta klubiem ielūgumus piedalīties sekojošos sporta pasākumos:

✓ 17.Eiropas Nedzirdīgo čempionātā šahā klubu komandām, kas no 2005.21. —26. notiks Slovērijā;

✓ Turku (Somija) nedzirdīgo sporta kluba TKU jubilejas turnīrā bowlingā, kas notiks 2007.gadā.

Latvijas sportistu starts Deaflympics

Valde noklausījās informāciju par Latvijas delegācijas dalību 20.Nedzirdīgo olimpiskajās spēlēs (Deaflympics), kas no 2005. gada 5. — 16. janvārī notika Austrālijā.

Latvijas delegācijas sastāvā bija 11 dalībnieku, un tās dalība olimpiādē kopumā izmaksāja 23 278 LVL. Latvija izcīnīja vienu bronzas medaļu, un to spēja izcīnīt orientierists Andis Krams.

Valdes locekļi iepazīs ar sportistu sasniegtajiem rezultātiem olimpiādē un deva tiem šādu novērtējumu: Andis Krams — labi (vienbalsīgi); Jānis Smons — viduvēji (par — 7, alturas — 1); peldētāji un orientieristes — neapmierinoši (vienbalsīgi).

Ziņo LNSF

Balvas izcīņa šahā

Sacensības notiek

6. martā, pl. 11

LNS mītnē, Rīgā,

Elvīras ielā 19.

Sacensību reglaments:

15 min. ar saīsinātu

apdomas laiku.

Nav gandarījuma...

Sākums 13.lpp.

savāca 11 medaļas (no tām 10 zelta!).

□ Kas tad īsti ir par vainu zemajiem rezultātiem?

Ļoti daudz par to esmu domājis, esmu runājis ar jaunajiem. Acīmredzot, tas ir rakstura vājums, interešu nenoturība, nespēja, par spīti grūtībām, izvirzīt lielus mērķus un uz tiem iet neaillaidīgi. Jā, nākas sevi mobilizēt, piespiest, kad neskaitāmas reizes jāskrien vai jānopeld tas pats posms. Tas ir pat apnicīgi. Viegļāk izvairīties, neatnākt uz treniņu, netrenēties ar pilnu slodzi, sevi pasau-dzēt.

□ Nu, bet ko tālāk, kāda būtu izeja un pasākumi, lai izmainītu šo attieksmi?

Sporta federācija vai kaut kāds sporta ierēdnis nevar to izmainīt «no malas». Psiholoģiski vistuvāk jauniešiem ir viņu ģimene, skola, vienaudži, treneris. Tur veidojas jauniešu raksturs vēlme pašapliecināties, sajūst savu vērtību.

Tagadējie jaunieši lielā vairākumā pieraduši prasīt un ņemt, bet ne dot arī no sevis

maksimālo. Skaidri to izjust varēju Austrālijā, vērojot viņus pēc sacensībām — viņu acīs neredzēju ne mazākās nožēlas vai mulsuma par neizdevušos startu. Viņiem viss šķita kartībā — OK!

□ Nedaudz no jūsu iespaidiem Austrālijā?

Jutos tur kā Latvijā, klimats apmēram kā mūsu vasarā. Protams, skatījām šo zemi plaši atvērtām acīm. Iepazinām dabu, ar tās eksotiskiem augiem, dzīvniekiem (ķengurus, koalā, pingvīnus), izbaudījām vasaru Indijas okeāna krastā. Vērojām šīs zemes ļaudis. Sakrāts daudz iespaidu... Bet ne jau tas bija galvenais, kāpēc braucām uz turieni.

□ Jūsu gala secinājumi...

Pēc padarītā darba nav vairs ko žēloties, bet faktu pārdomām daudz. Katrā ziņā viens ir skaidrs: ar pašreizējo attieksmi pret treniņu darbu un sportu vispār mums nav ko cerēt uz panākumiem nākamā olimpiādē. Tā notiks 2009. gadā Taivanā, bet tai būtu jābūt gatavoties tagad, tūlīt. Vai mūsu sportisti spēs mainīties uz augšu — to rādīs laiks un viņi paši. ♦

Redakcijas sleja**Viss notiek uz labu**

Ilze Kopmane

Tā man gribētos domāt, kad pārskatu, kā sācies gads redakcijā.

Pirmais — prieks par to, ka esam saņēmuši Rīgas Domes atbalstu visam 2005. gada darbam un ne tikai rīdiniķu, bet visu reģionu lasītāju vajadzībām. Vēl vienu gadu varam strādāt, neraizējoties par izdzīvošanu. No sirds paldies devējiem! Pēc tam? Par to domāsim rīt ...

Otrais — skumjas un prieks reizē. No redakcijas pēc vairāk nekā desmit gadu darba aizgājusi Brigita Aldersone. No nepieredzējušas jaunas meitenes bez darba pieredzes un amata kvalifikācijām viņa redakcijā izveidojās par daudzpusīgu speciālisti ar augstāko izglītību, var teikt, uni-

versālu darbinieci, kas par vienu pieticīgu algu pildīja galvenā grāmatveža, biroja administratores, datorspeciālistes, tulka un citus pienākumus.

Brigitas darbs uz visiem laikiem paliek neskaitāmos viņas veidotajos simtos «Kopsoli» numuros un «KS» izdoto grāmatu lappusēs, saskaitlotajās ciparu virknēs, projektu daudzo ideju piepildījumā, cilvēku smaidos un viņu pateicībā, kurus tik laipni ikdienā uzklusēja, informēja, intervēja, kuriem TV ekrānā tulkoja... Brigitu atcerēsies arī darbabiedri par viņas spēju sagādāt interesantus un jautrus brīžus kopīgos pasākumos svētku reizēs, izbraukumos, ekskursijās utt. Paldies tev, Brigita, par to visu!

Un tomēr ir prieks par to, ka tagad Brigita drosmīgi veido savu dzīvi nākamajā pakāpē, grib iemācīties, sasniegt vēl kaut ko vairāk, iet tālāk. Lai viņai veicas jaunajās gaitās Hansabankā!

Trešais — šai dzīvē viss mainās, viss plūst, dzīves straumi nekādi nav iespējams apturēt — tāpat kā cilvēku vēlmi arvien

meklēt un apgūt ko jaunu un pilnveidoties.

Šī vēlēšanās uz redakciju atvedusi citu jaunu meiteni — Guntu Birniti. Viņa pārnākusi darbā redakcijā no LNS Komunikāciju centra, kur strādāja par zīmju valodas tulku un jau labi apguvusi saziņas prasmi ar nedzirdīgajiem cilvēkiem, iepazīnusi viņu vajadzības un interese. Novēlēsim Guntai veiksmi jaunajā darba dzīves posmā! ♦

Mīļi sveicam!

- 80
19. III JOSIFS LUBGINS, Rēzeknes
29. III RAIMONDS LĪDAKS, Rīgas
- 75
2. III VERA RUHĻA, Smiltenes
15. III ERNESTS LEMEŠONOKS, Rēzeknes
- 70
23. III VIKTORS BUTKĀNS, Rīgas
- 65
3. III JĀNIS CIPRUSS, Rēzeknes
- 60
3. III ANNA JEKIMOVA, Smiltenes
15. III JĀNIS BIRĢELIS, Kuldīgas
- 60
23. III MĀRA RIKENA, Rīgas
29. III JEĻENA LAZDIŅA, Rīgas
30. III HARIJS RENCIS, Rīgas
31. III JURIS FAUSTS, Rīgas
- 55
6. III IRINA LŪSE, Rīgas
11. III DZINTRA SJAKSTE, Rīgas
20. III IRĒNA LĀCE, Rīgas
- 50
17. III JĀZEPS RŪRĀNS, Rīgas
23. III HELMUTS DIMANTS, Rīgas
29. III ARNIS JURŠEVSKIS, Kuldīgas.

*Lai jūs silda saule,
kas griežas uz pavasara pusi,
un tuvinieku, draugu
mīlestība!*

Īpašie sveicieni

Šis baltais ziemas laiks ir Ūdensviru laiks. Šajās dienās Valmieras skolā viens tāds Ūdensviru svinēja ļoti skaistu jubileju — 70. Vēlēsim skolotājam, kas ilgus gadus nostrādājis šajā skolā, **LEONTĪNEI BUKONTEI** visu to labāko!

Laime ir dažāda, Dažāds tai svars. Dažāda garša. Ir salda — kā vijolišu dvesma. Ir rūgta — kā vērmeles un stipra kā vērmeles. Reizēm viena piliena gana Mūžam.

Šos gadus Leontine atceras ar gaismu, lai tālākie būtu tādi paši!
Valmieras skola

JADVIGAI KUČINSKAI

Nebēdājies, ka matus sarma sedz,
Tālāk ejot, galvu nenoliec.
Lai krūtīs sirds tev strauji pukst
Un, kalnā kāpjot, kājas nenogurst.

Sirsniņi sveicam 70 gadu jubilejā!

Dzintars, Maija, Dainis, Feodose

DZINTARAM FAUSTAM

Sveiks lai dzīvo jubilārs,
Un tā sirsnība, ko viņš mīlē,
Lai dzīvo sveiks!

Mīļi sveicam 30 gadu jubilejā!

Sieva Rudīte
Krustdēli Reinis un Jānis